საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტია

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა შეერთდით!

ოთხშაბათი, 5 იანვარი 1921 წ.

ერთობა

ფასი 20 მანეთი

გაზეთი ღირს თვეში 500 მანეთი, ცალკე ნომერი ყველგან 20 მანეთი, განცხადების ფასი პირველ გვერდზე პეტიტის სტრიქონი 20 მანეთი, მეოთხე გვერდზე 15 მანეთი, სამგლოვიარო განცხადება ჩვეულებრივი ზომის (10 × 2) 500 მანეთი. ნისიათ განცხადება არ დაიბეჭდება, რედაქცია და კანტორა იმყოფება ერთობის ქ. № 4, მუსახველი რუსთაველის ქუჩის № 18-თან, რედაქციის ტელეფონი 14—70, კანტორის 16—62

№ 3 ორგანო საქართველოს სოციალ-დემოკრატიულ მუშათა პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა. № 3

სამუდამოთ დასჯილი დედმამა იაგორ და ელისაბედ, ძმები: კოსტა და პლატონი, ბიცოლები: ლიზა და ნინა ზებია და ბაბუა ნიკოლოზ და ეგვიტი გიორგაძეები, მამიდა მარო და ბიძია ნოე მდივანი აუწყებენ ნათესავთ, ნაცნობთ და მეგობრებს, რომ ს. იანეთში წმ. გიორგის ეკლესიაში და ქ. თფილისში წმინდა ნინოს სასაფლაოზე 26 დეკემბერს (ძვ. სტ.) დღის 12 ს. გადახდილ იქნება წლის წირვა და პანაშვიდი ძვირფას და დაუვიწყარ

ელენიჩკას

სულის მოსახსენიებლად. (9—2—2)

ნინო დიმიტრის ასული, ეკატერინე ალექსანდრეს ასული, შალვა და ვლადიმერ ვლადიმერის ძენი ალექსი-მესხიშვილნი აუწყებენ საზოგადოებას, რომ ოთხშაბათს, ა. წ. იანვრის 5 ს, ნაშუადღევის 1½ ს. ქვაშვეთის წმ. გიორგის ეკლესიაში დანიშნულია ორმოცი დღის პანაშვიდი მათთვის დაუვიწყარ

ვლადიმერ ალექსი-მესხიშვილის

სულის მოსახსენიებლად. (40 1—1)

თფილისის დრამატიულ საზოგადოების გამგეობა და ქართველ მსახიობთა კავშირი აუწყებენ საზოგადოებას, რომ ოთხშაბათს, ა. წ. იანვრის 5 ს, ნაშუადღევის 1½ საათ. დანიშნულია ორმოცი დღის პანაშვიდი ქართული სცენის სიამაყის

ვლადიმერ ალექსი-მესხიშვილის

სულის მოსახსენებლად ქვაშვეთის წმ. გიორგის ეკლესიაში. (ნ. 1—1)

შაბათს, 8 იანვარს, სოფ. ჯიქთუბნის წმ. ილიას ეკლესიაში გადახდილ იქნება ორმოცი დღის წირვა და პანაშვიდი

მელანია (მენიკო) რევაზ ლორთქიფანიძის ასულის კახიანის

სულის მოსახსენებლათ, რასაც მწუხარებით აუწყებენ ნათესავებს და ნაცნობებს შვილები მისი: ივანე, რაჟდენ, პარმენ მიხეილის ძე კახიანები, ქრისტინე მიხეილის ასული მაჭავარიანისა და მარინე მიხეილის ასული იოსელიანისა და რძლები: ეკატერინე ალექსის ასული და ვერა ალექსანდრეს ასული კახიანებისა. (28 2—1)

გორის საოლქო სახ. გვარდიის შტაბი ღრმა მწუხარებით აუწყებს ყველა ამხანაგთ და მეგობრებს, რომ ა. წ. 5 იანვარს 12 საათზე ქ. გორში ძმათა სასაფლაოზე დანიშნულია სამოქალაქო პანაშვიდი ძვირფას ამხანაგის და საოლქო შტაბის წევრის

პეტრე ალექსანდრეს ძე მღებროვის

გარდაცვალების წლის თავის აღსანიშნავათ (24—1—1)

ღრმად დამწუხრებული მეუღლე მარო, შვილებით ეფემია და ნორა ანდღულაძეები აუწყებენ ნათესავთ, ნაცნობთ და მეგობრებს, რომ ს. ძიმითში (გურია) წმ. კვირიკეს ეკლესიაში 5 იანვარს (ახ. სტ.) დილის 12 საათზე გადახდილ იქნება 2 წლის წირვა და პანაშვიდი ძვირფას და დაუვიწყარ

ივანე ლაზარეს ძე ანდღულაძის

სულის მოსახსენიებლად. (31—1—1)

გულ მოკლულნი სასტუმრო „ნოესთან“ არსებულ ცენტრალურ მშრომელთა არტელის ამხანაგობა აუწყებს მეგობრებს და ნაცნობებს დაუვიწყარ

პისტი ივანეს ასულის კალანდაძისას

უდროვოთ გარდაცვალებას, გამოსვენება მოხდება 6 იანვარს ხუთშაბათს 11 საათზე წმინდა ნინოს სასაფლაოზე, ცხედარს გამოასვენებენ ანდრეევის ქუჩა № 77. (46 2—1)

თავზარდაცემულნი და ღრმათ დამწუხრებულნი მეუღლე ერმილე იესეს ძე, შვილები: ლეონიდი, ლუბა და ნადეჟდა, დედამთილი პელაგია, მამამთილი იესე, მაზლები: კოწია, ვენედიქტერ და ემელიანე, რძალი ოლია მაზლის შვილები ტატუნა და გივი კალანდაძეები, სიძეები: ერმალო გიორგაძე და ვარლამ კვირკველია. მულები [illegible] გიორგაძე, ბაბინე ვადაჭკორია და ნინა კვირკველია. დაუსრულებელი მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ უდროვოდ გარდაცვალებას მათი ძვირფასი

პისტი ივანეს ასული კალანდაძისას

რომელიც მოკვდა 3 იანვარს 1921 წ. ქ. თფილისში ანდრეევის ქ. 77 ბინა 2. დაკრძალვა მოხდება 6 იანვარს ხუთშაბათს 11 საათზე. კუკიის წმინა ნინოს სასაფლაოზე. ცხედარს გამოასვენებენ ანდრეევის ქ. 77 ბინა 12. (46—2—1)

ღრმად დამწუხრებული მეუღლე ნინო ლევანის ასული და დედა ბაბილინა აცნობებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ სამშაბათს 11 იანვარს, სუფსის ეკლესიაში გადახდილ იქნება პანაშვიდი პირველის მეუღლისა და მეორის შვილის

ალექსანდრე მართვეანის ძე გაგულავას

გარდაცვალების წლის თავზე. (ფ—1—1)

სახელმწიფო დრამის თეატრი.

შაბათს, იანვრის 15-ს

პირველად პრემიერა!

მარიამ მაგდალინელი

ვლ. ალექსი-მესხიშვილის მიზანსცენებით.

მონაწილეობს მთელი დასი.

მასიური სცენები

მორიგი რეჟისორი: ზ. ბერიშვილი.

ხორო

დასაწყისი საღამოს 8 საათზე.

ამ წარმოდგენისათვის აღებული ბილეთები 8 იანვრის თარიღით გამოდგება 15 იანვარს. (6—5—1)

ფრონტის დამხმარე მთავარი კომიტეტი

საყოველთაოთ აცხადებს, რომ თვით კომიტეტი 6 იანვრიდან 1921 წ. შემოწირულებათა აკრეფას სწყვეტს, ამიტომ მისი სახელით არავის არა აქვს უფლება აწარმოვოს ეს საქმე. ვისაც თვით სურს შემოწირულებათა შემოტანა—გადმოგზავნის, მოგვაწოდებს კომიტეტის ადრესით სასახლეში.

კომიტეტის მიერ გაცემულ ყველა წიგნაკები უნდა დაუბრუნდეს კომიტეტს ანგარიშითურთ.

პროვინციის ყველა კუთხე ვალდებულია დაუყონებლივ გადმოგზავნოს შეგროვებული ნივთები—საჩუქრები ფრონტისათვის ანგარიშებითურთ ფრონტზე გადასაგზავნათ.

მისამართი: თბილისი სასახლე ფრონტის დამხმარე მთავარი კომიტეტი. (22—2—2)

აკაკი პაპავა

სოლიელ-დორ

მოთხრობათა კრებული:

„სახელოვნო ცენტრის“ გამოცემა

გამოვიდა და იყიდება წ.-კ. გამ. საზ. წიგნის მაღაზიაში „განათლებ“-ის კანტორაში, ა. არაბიძესთან და სხვ.

ფასი 300 მან. (6. 3—2)

საქართველოს პროფეს. კავშირთა

ცენტრალურ საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტთან დაარსებული

მუშათა და კოოპერატიულ მოძრაობის

კ უ რ ს ე ბ ი

გაიხსნება 11 იანვარს.

ვრცლად ცნობების მიღება შეიძლება აღმასრულებელ კომიტეტში.

მისამართი: რუსთაველის ქ. № 17. მუშათა სასახლე. ოთახი 53. (ფ. 2—2)

ჟ უ რ ნ ა ლ ი

„სახალხო გვარდიელი“

ჯერ-ჯერობით ჟურნალი „სახალხო გვარდიელი“ გამოდის თვეში ორჯელ. ჟურნალში მოთავსებული იქნება სოციალისტური, პოლიტიკური, მეცნიერული ხასიათის წერილები; ისტორიული ცნობები სახალხო გვარდიის მოძრაობიდან; მხატვრული ნაწარმოები; ოფიციალური ცნობები მთავარი შტაბის; ომებში დაღუპულ მებრძოლთა სურათების და ბიოგრაფიების მოთავსება და სხვადასხვა. ჟურნალი ღირება 50 მანეთი. გამოვა ყოველთვის პირველს და 15 ს. გამოგზავნილი მასალები პროვინციებიდან უნდა შემოწმებული იქნას ადგილობრივ შტაბების სექციებისაგან. წერილები და ფული შემდეგი მისამართით: თფილისი მთავარ შტაბის კულტურულ სექციას. (ნ. 5—4)

კვირას, 9 იანვარს,

გორში, სამაზრო კომიტეტის ბიუროს ბინაზე, დილის 10 საათიდან, დანიშნულია

მ ო რ ი გ ი კ რ ე ბ ა

საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტიის

გორის სამაზრო კომიტეტის წევრებისა

გადასაწყვეტია ფრიად სერიოზული და გადაუდებელი საკითხები, ამიტომ სამაზრო კომიტეტის კრებას, ყოველ მიზეზის გარეშე, ვალდებულია დაესწროს ყველა თემის ორგანიზაციების წარმომადგენლები.

(ფ. 4—2) კომიტეტის ბიურო.

აბაშის სავაჭრო-სამრეწველო ბანკის

„ოდიშის“

საორგანიზაციო კომიტეტი ამით აცხადებს, რომ ხსენებულ ბანკის აქციებზე ხელის მოწერა დაიწყო

27 დეკემბრიდან და გაგრძელდება 10 იანვრამდის.

ძირითადი თანხა ბანკისა ჯერ-ჯერობით

განსაზღვრულია

5,000,000 (ხუთი მილიონი) მანეთით.

თითო აქცია ღირს 1000 მ., ოცი აქცია იძლევა ერთი ხმის უფლებას. ხელის მოწერის დროს უნდა იქნეს შემოტანილი აქციის ღირებულების ნახევარი—500 მან. და საორგ. ხარჯებისთვის 100 (ასი) მან.

ხელის მოწერა მიიღება

აბაშაში, საორგ. კომიტეტში, თეოფანე მველაძესთან, თფილისში, ცენტრო ბანკში, სენაკში, ადგილობრივ ბანკში, ფოთში, კომერც. ბანკში, ზანძაში, დავით აჯიაშვილთან, ბათომში, ცენტრო ბანკის განყოფილებაში, სამტრედიაში, ადგ. ბანკში. (6.—3—1)

კაფე დარბაზი

იანვარის 5 | იანვარის 5

დღეს დილიდან გაიმართება

ფრონტის დღე

საღამოთი მუსიკა.

ფასები ყველაფერზე ჩვეულებრივია.

(48—1—1)

სახელმწიფო დრამის თეატრი

ქართული დრამის სეზონი 1920—1921 წ.

სადღესასწაულო რეპერტუარი

დ ი ლ ი თ

შაბათს, იანვრის 8-ს

მ ე ზ ვ ი დ ე თ

გუშინდელნი

შაბათს, იანვრის 15-ს

მ ე ო რ ე დ

კოტე ს დანაშაული

დასაწყისი დილის წარმოდგენების დილის 12 საათზე.

ს ა ღ ა მ ო თ ი

შაბათს, იანვრის 8-ს

მეოთხედ

ალლუმი

კვირას, იანვრის 9-ს

მეოთხედ

მსხვერპლი

სამშაბათს, იანვრის 11-ს მეხუთედ

ა ლ ლ უ მ ი

ხუთშაბათს, იანვრის 13-ს მეექვსედ

ბერდო-ზმანია

შაბათს, იანვრის 15 ს პირველად

მარიამ მაგდალინელი

კვირას, იანვრის 16 ს მეექვსედ

ა ლ ლ უ მ ი

დასაწყისი საღამოს წარმოდგენებისა საღამოს 8 საათზე. (6. 1—1)

ბილეთები კასაში.

საქართველო და საბჭოთა სომხეთი

ორი წლის მეცადინეობით და შეუდრეკელი მუშაობით საქართველომ შესძლო ამიერ-კავკასიაში დაარსებულ რესპუბლიკათა შორის დაემყარებინა მშვიდობიანი ურთიერთობა. ეს არც ისე ადვილი იყო იმ საერთო დაქსაქსულობის დროს, რომელიც გამეფებული იყო ამიერ-კავკასიაში საერთაშორისო პირობების და შინაურ ინტერესთა სხვადასხვაობის გამო. და თუ ეს ძნელი საქმე მაინც გაკეთებული იყო, ამაში მთელი დამსახურება მიუძღვის საქართველოს, რომელიც თავის მეზობლებთან ურთიერთობაში მუდამ ხაზს უსვამდა თავის მშვიდობის მოყვარეობას და დემოკრატიულ პოლიტიკას. შეგვეძლიან ვსთქვათ რომ საბჭოთა ჯარების მოსვლამდის ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკათა შორის სრული თანხმობა იყო დამყარებული. ნაპოვნი იყო ის ხაზი, რომელიც საშუალებას აძლევდა მათ შეთანხმების მოლაპარაკების, არბიტრაჟის და სხვა კულტურული საშუალებების გზით მოგვარებულიყო ყველა სადავო საკითხები, რომლებიც აუცილებლად არსებობენ მეზობელთა შორის.

შემოსვლა თუ არა ფეხი ამიერ-კავკასიაში საბჭოთა ჯარმა, ეს კულტურული მონაპოვარი მაშინვე გაქრა. საბჭოთა წესების გამოცხადება აზერბეიჯანში და საქართველოსთან ომის დაწყება ერთი და იგივე გამოდგა. წაიშალა ის შეთანხმებებიც, რომლებიც საფუძვლად უნდა დასდებოდა საქართველოს და აზერბეიჯანის კეთილმეზობლურს ურთიერთობას და კულტურულ თანამშრომლობას. ამ მხრივ ბოლშევიზმის შემოსვლამ ამიერ-კავკასიის საზღვრებში დიდი ზიანი მიაყენა მშვიდობიანობის საქმეს.

სამწუხაროდ, ამავე ნიშნებს ვხედავთ მეორე მეზობელ სახელმწიფოშიაც, ახლად „გაწითლებულ“ სომხეთშიც. საქართველოს კიდევ უფრო მეტი ჯაფა, სიმტკიცე და ენერგია დასჭირდა სომხეთთან მშვიდობიან ურთიერთობის ჩამოსაგდებათ. დაშნაკცაკანების პოლიტიკა საქართველოსადმი თავიდანვე მაუზერისტული იყო და უცხო ძალების ჩარევის ანგარიშზე ეყრდნობოდა. ამით აიხსნებოდა ის გამწვავება, რომელიც თავს იჩენდა ამ ორი მეზობლის ურთიერთობაში და რომელმაც საქმე ომამდისაც კი მიიყვანა. მიუხედავათ ამისა საქართველომ უკანასკნელ დროს მაინც გამონახა მშვიდობიანი ენა დაშნაკურ სახელმწიფოსთან. საბჭოთა წესების გამოცხადებამდის სომხეთსა და საქართველოს შორის დამყარებული იყო მშვიდობიანი ურთიერთობა. საბჭოთა წესების გამოცხადებისათანავე ამ მშვიდობიანობას ერთის ხელისმოსმით ბოლო მოეღება. საქართველო იძულებული ხდება ახლად დაიწყოს მძიმე საქმე მეზობლებთან შეთანხმებისა, რომელზედაც ორი წლის მუშაობა დახარჯა.

ის დავა, რომელსაც გვიტეხს საბჭოთა სომხეთის კომუნისტური მთავრობა, შეეხება ისევ ძველ სადავო საკითხებს. უმთავრესი სადავო საკითხი ბორჩალოს მაზრის სამხრეთ ნაწილს ეხება. სომხეთში საბჭოთა წესების გამოცხადების პირველ დღეებში ჩვენ უკვე გამოვთქვით ის აზრი, რომ ბორჩალოს საკითხის მოგვარება ლოღიკურად საბჭოთა მთავრობასთან ჩვენთვის უფრო ადვილი უნდა იყოს, ვიდრე დაშნაკურ სომხეთთან, რომ ამ საკითხში არ უნდა იყოს მოსალოდნელი არავითარი შეხლა-შემოხლა და დავა. ამ ლოღიკურ მსჯელობას ჩვენ ვამყარებდით ყველასათვის ცნობილ ფაქტზე. საქართველოს ამ საკითხში სრულიად გარკვეული შეთანხმება აქვს საბჭოთა რუსეთთან 7 მაისის ხელშეკრულობაში: ამ ხელშეკრულობის ძალით საქართველოს საზღვრებში შედის მთელი თფილისის გუბერნია და, მაშასადამე, მთელი ბორჩალოს მაზრაც. შეთანხმების რეალიზაციას წინ [illegible] ბოდა დაშნაკური მთავრობა. [illegible] სომხეთში საბჭოთა წესების გამოცხადების შემდეგ კომუნისტური მთავ[illegible] არ ასტეხს დავას იმ საკითხების [illegible] რომელიც მის შემქმნელს და [illegible] ჩამდგმელს საბჭოთა რუსეთს მოგვ[illegible] ბულად მიაჩნია.

სამწუხაროდ, ეს ლოღიკური [illegible] ლობა საქმეზე არ მართლდება. სა[illegible] თა სომხეთის გარეშე საქმეთა [illegible] მისრის ბ-ნ ბეკზადიანის უკანა[illegible] ნელი ნოტა საქართველოსადმი—[illegible] თუ ადგება დაშნაკელების გზას, და[illegible] ნაკელებზე ბევრად უფრო შორსაც [illegible] მიდის და სადავოთ ხდის იმას, რას[illegible] დაშნაკელები უკვე შეურიგდნენ. იგი [illegible] დავოთ აცხადებს ბორჩალოს მაზრის [illegible] ნეიტრალურ ზონასაც კი. ბ. ბეკზადი[illegible] მოუნდომებია ხაზი გადაუსვას და [illegible] აუქმოს ის შეთანხმება, რომელიც [illegible] ქართველომ დასდო 13 ნოემბ[illegible] დაშნაკურ მთავრობასთან. „საბჭოთა რესპუბლიკის მთავრობა აცხადებს, [illegible] საზოგადოთ ანგარიშს ვერ გაუწევს 1[illegible]

...ოემბრის შეთანხმებას დაშნაკელებთან" როდესაც „ასეთი შეთანხმება არ ემყარება არავითარ ფაქტიურ პირობებს". საბჭოთა სომხეთის მინისტრს წინასწარ ჰქონია გადაწყვეტილი, ვის უნდა ეკუთვნოდეს ყოფილი ნეიტრალური ზონა, იგი მას უწოდებს „სომხეთის უდავო ნაწილს, რომელიც ხელში ჩაუგდია საქართველოს ჯარს".

საინტერესოა ის ლოღიკური მსჯელობა, რომელზედაც ეყრდნობა საბჭოთა სომხეთის მინისტრის ასეთი პრეტენზიები:

„ანატოლიის ჯარების შემოსევას სომხეთის რესპუბლიკაში და აქედან წარმოდგარ საფრთხეს ნეიტრალურ ზონისა და თვით საქართველოსათვისაც, მას შემდეგ, რაც ეს გარემოება მოისპო, საქართველოს ჯარების კვლავ დარჩენა ნეიტრალურ ზონაში, არაფრით აღარ გამართლდება და სომხეთის საბჭოთა მთავრობა ვერ შეიწყნარებს".

სამწუხაროდ, სომხეთის მთავრობის ასეთი დამამშვიდებელი კილო საქართველოს სრულებით ვერ დაამშვიდებს: ანატოლიის ჯარების შემოსევის საფრთხეს იგი ჯერ-ჯერობით ვერ ჩასთვლის სავსებით თავიდან აცილებულად. და თუნდაც ეს მართალი იყოს, საქართველოს საზღვრებს სომხეთიდან მაინც მოელის საფრთხე: ამის დამამტკიცებელია თვით კილო იმ ნოტებისა, რომლებსაც საბჭოთა სომხეთის მთავრობა უგზავნის საქართველოს. ეს კილო, სამწუხაროდ, სრულებითაც არ არის მეგობრული და სრულიადაც არ მოასწავებს კეთილმეზობლობის სურვილს და მტრული განწყობილების შეუძლებლობას. სწორედ ბ. ბეკზადიანის ნოტა საუკეთესო ილიუსტრაციაა იმისა, თუ რამდენათ არის საქართველოსთვის საჭირო ნეიტრალური ზონაც და მეზობლების ბუნებრივი სიმაგრეებიც.

საბჭოთა სომხეთის მთავრობა იტყობინება, რომ იგი „მზად არის ამოსწყდოს საკითხი მშვიდობიანი გზით". მისი სურვილია, რომ „ნეიტრალური ზონის საკითხი გაირჩეს საბჭოთა რუსეთის წარმომადგენლის მონაწილეობით". მაგრამ საბჭოთა სომხეთის მთავრობას, უეჭველია, მოეხსენება, რომ საბჭოთა რუსეთს ეს საკითხი უკვე გადაწყვეტილი აქვს საქართველოსთან დადებული 7 მაისის ხელშეკრულობით და საბჭოთა სომხეთის მხრით ამ ძველი დავის ხელახლად ატეხა ან იმის მომასწავებელი უნდა იყოს, რომ საბჭოთა სომხეთს არ სურს ანგარიში გაუწიოს საბჭოთა რუსეთის მიერ დადებულ ხელშეკრულობას, ან იმის, რომ საბჭოთა რუსეთი თითონაც აღარ სცნობს სა-[illegible] დარჩეს საქართველოსთან დადებული ხელშეკრულობის ფარგლებში. საქართველოს მთავრობამ უნდა საჩქაროდ გამოარკვიოს, რომელი—შესაძლებლობაა მართალი.

პრესა

გაზ. „ხლოვო" საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრისა და ადერბეიჯანის ს. ს. რ. დიპლომატიურ წარმომადგენლის ნოტების შესახებ, სხვათა შორის, შემდეგსა სწერს:

„თუ გულდასმით განვიხილავთ საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრის სამახტარაშვილისა და ად. ს. ს. რ. დიპლომატიურ წარმომადგენლის—ისრაფილოვის ნოტებს,—ჩვენ ორ დასკვნამდე მივალთ. პირველი—ის საკითხები, რომლებმაც გაუგებრობა გამოიწვიეს ორ რესპუბლიკათა შორის, პრინციპიალურის მხრივ არ არიან იმდენათ მნიშვნელოვანნი, რომ შეუძლებელი არ ყოფილიყო მათი გადაწყვეტა სასურველის და ორივე მხარეებისათვის მისაღები გზით: მეორეს მხრივ თავდამსხმელ მხარეთ ითვლება ადერბეიჯანი, რომელმაც საქართველოს რესპუბლიკის ქონების უცერემონიო მოხმარით და ამავე რესპუბლიკის ქვეშევრდომთა აბუჩად აგდებით უხეშათ დაარღვია საერთაშორისო დამოკიდებულებათა ელემენტარული წესები; საქართველოსათვის ნავთისა და ნავთის პროდუქტების მოსპობით კი მან დაარღვია 14 ნოემბრის სავაჭრო სატრანზიტო შეთანხმების პირობები და ამით ამავე დროს მიაყენა „გამოუსწორებელი ზიანი საქართველოს ხალხის სასიცოცხლო ინტერესებს".

უეჭველია, უფრო სადავოა ის პრეტენზიები და მოთხოვნილებები, რომლებსაც თავის მხრივ საბჭოთა ადერბეიჯანის წარმომადგენელი უყენებს საქართველოს. ყოველ შემთხვევაში, საქართველოს მთავრობის მოქმედება, რამაც ეს პრეტენზიები და მოთხოვნილებები გამოიწვია, არ არის ისეთი ხასიათის, რომ შეიქნეს „საფუძველი, ეჭვის თვალით უყურონ საქართველოს მთავრობის გულწრფელ სურვილს დაიცვას მეგობრული განწყობილება ა. ს. ს. რესპუბლიკასთან", მით უმეტეს, არ არის საფუძველი ულტიმატური ტონის მიღებისათვის".

დამფუძნებელი კრება

24 დეკემბრის სხდომა.

[illegible] მსჯელობის სოც.-რევ. ფრაქციის შეკითხვის გარშემო დეპუტატის შეუვალობის დარღვევის გამო.

(გაგრძელება)

[illegible] ნინიძის სიტყვა

მე გულწრფელად მეგონა, რომ მთავრობა, როგორც ორგანო კოლექტიური როგორც ასეთი, ამ საქმეში არაფერ შუაში იყო. მე დღესაც მგონია ეს; მაგრამ ის განმარტება, რომელიც ჩვენ მოვისმინეთ მთავრობის თავმჯდომარის მოადგილის პირით, იძლევა ისეთ გაშუქებას, რომ მე ჩემ მოვალეობად მიმაჩნია მოვახსენო დამფუძნებელ კრებას, თუ ვინ არის დამნაშავე ამ საქმეში.

მთავრობის თავმჯდომარის მოადგილემ მეტად გაამარტივა საკითხი; მას ჰგონია, რომ რაკი მთავრობას აღებული ჰქონდა ბინა თავის აღრიცხვაზე,—ამიტომ ეს ბინა კანონიერად იმყოფებოდა მთავრობის განკარგულებაში. იმდენად უსუსური და სუსტი არის ეს წარმოდგენა, რომ ბატონი მთავრობის თავმჯდომარის მოადგილე აქ აცხადებს იმ საწყალ ფაქტის შესახებ, რომ სახლის პატრონი თხოულობდა მოგვეცით ნება დავსახლდეთ. მას არ ესმის, რომ როდესაც მოქალაქე ჩაყენებული არის ისეთ პირობებში, რომ უხდება ამა თუ იმ შუამდგომლობის აღძვრა თავის ბინაში დასახლების შესახებ,—მთავრობის თავმჯდომარის მოადგილეს ჰგონია, რომ ეს კანონი არის (ერაძე: ფაქტი არის). მოგახსენებთ ფაქტზედაც. მთავრობის თავმჯდომარის მოადგილეს ჰგონია, რომ ყველაფერი ის, რასაც შიშის ქვეშ აცხადებს მოქალაქე,—ეს არის სინამდვილე, ამით აიხსნება ის წყალ-წაღებული და დაუშვებელი მოქმედება, რომელიც ბ. ჩხიკვიშვილმა ჩაიდინა. იცით, რა ქნა ჩხიკვიშვილმა? (ხმაურობა; ჩხიკვიშვილი: რა ვქენი?) იქონიეთ მოთმინება და მოგახსენებთ. თქვენ ნუ გგონიათ, რომ ასე ადვილათ დააძვრენთ თავს (ჯუღელი იცინის), ბატონო ჯუღელო! კარგათ იცინის ის, ვინც ბოლოს იცინის. (ჯუღელი: რატომ გადადი იმ ბინაზე, კარგ ბინას ეძებდი, არა?)

რატომ გადაველი,—ამაზე მოგახსენებთ, მაგრამ ვინც კარგ ბინებს ეძებს, ესეც ვიცით ჩვენ. ამაზე შემდეგ ვილაპარაკებ, ახლა კი მინდა უფლებრივ საკითხზე ვილაპარაკო.

იცით თუ არა, რომ სამშაბათ იმის მაგივრად, რომ გაეყვანათ ის მილიციონერები, რომელნიც ჩემი ოთახის გვერდით იყვნენ ჩასაფრებულნი და მთელი ღამე მღეროდნენ,—დაატყვევეს მოხუცი სახლის პატრონის—ლეკრიანის მეუღლე (სხვათა შორის, ეს იცის შინაგან საქმეთა მინისტრმაც). მე ჩემს ზნეობრივ მოვალეობად მივიჩნიე გავყოლოდი ამ მოხუცს. მოხუცს შეიარაღებული კაცი მიჰყვებოდა. გზაში შემომხვდა დამფუძნებელი კრების წევრი იოსებ მაჭავარიანი, რომელსაც მე დატუსაღებული ვეგონე. როდესაც მივედი საგანგებო რაზმში,—მე წერილობითი განცხადება გაუგზავნე რამიშვილს [illegible] ხელით. მე ვწერდი: თუ ვინმე დამნაშავე არის ამ საკითხში, დამნაშავე ვარ მე და თუ გგონიათ, რომ ვეფარები დეპუტატის შეუვალობას,—დავტოვებ დეპუტატობას და მიმეცით პასუხისგებაში; თუ არა,—რას ერჩით ამ საწყალ დედაკაცს? მე ვთხოვდი, რომ ის დედაკაცი გაშვებული ყოფილიყო. (ჯუღელი იცინის). თქვენ გეცინებათ, ბატონო ჯუღელო, რადგან დედაკაცის დატყვევებაში არაფერს ხედავთ. მე ხშირად ვყოფილვარ ციხეში, ჟანდარმების ხელში; მაგრამ არ მახსოვს ყოველ შემთხვევაში, რომ დედაკაცს ასე მოპყრობოდენ, ციხეში ჩაეგდოთ მარტო იმისთვის, რომ გაეგოთ, თუ რა წესით დავიჭირე ბინა. მე მოგახსენებთ, რომ ჯერ კიდევ ძველ წყობილების დროსაც დედაკაცს ქუჩაში იჭერდენ მხოლოდ, აგრედ წოდებულ ცუდი ყოფა-ქცევისათვის ან სიმთვრალისათვის. აქ კი რისთვის იჭერენ დედაკაცს, რა დანაშაულობისათვის მიჰყავთ ეს დედაკაცი! და აი მე გული ამიწვა, როდესაც ვიფიქრე, რომ ამ საგანგებო რაზმს ჰსურს ჩემი დატუსაღება, მაგრამ ის ვერ გათავხედდა იმდენად, რომ ეს ჩაედინა. მაშინ მე ვიგრძენ, რომ მე ვარ შეუვალი, როგორც დეპუტატი, მაგრამ რისთვის დაატუსაღეს ის ქალი? იქნებ ვინმემ სთქვას, რომ სამაგიერო გადაუხადესო, მაგრამ რა დააშავა? (ჯუღელი: მოატყუილეთ). მე არ ვარ ჩვეული მოტყუილებას, და ვინც მე მიცნობს, ამას დაამოწმებს. (ს. ფ. დ., ს. რევ. ნაც.-დემ. და ნაც. ტაშს უკრავენ). ბატონო ჯუღელო, მე ისე არ გადავდივარ ერთ პარტიიდან მეორეში, როგორც თქვენ გადადიხართ. (ყველა ტაშს უკრავს გარდა ს. დ. დეპუტატებისა). (ჯუღელი: გვახსოვს, რეაქციის დროს ამხანაგს სახლში არ უშვებდი).

იმის შემდეგ, რაც ეს დედაკაცი დააშინეს, მთელი ოჯახი ტერორის ქვეშ დააყენეს,—ჩხიკვიშვილი ტელეფონით უძახის: დატუსაღება არ შეიძლება, რადგან ასეთი ჩვენება მოგვცაო და იცით რა ჩვენება იყო ეს ჩვენება? ეს ის სამარცხვინო ჩვენება იყო, რომელიც მთავრობის თავმჯდომარის მოადგილემ გამოაქვეყნა; აქედან სჩანს, ვითომ მე 10 წლის ბავშვს გამოვტყუე გასაღები.

მე მაქვს ქაღალდი, რომელიც დაწერილი იყო არა ძალდატანებით, არა დაჭერის შიშის ქვეშ, როდესაც ადამიანი დაჭერილია და ასეთ პირობებში დაკითხვას ახდენენ, შეუძლებელია მან სიმართლე სთქვას და უნდა სცხვენოდეს იმას, ვინც სარგებლობს ასეთი დაკითხვით. ბატონო ჩხიკვიშვილო, უნდა იცოდეთ, რომ როდესაც კაცი არ არის გმირი და როდესაც მას დაჭერის ეშინიან, მაშინ ის ვერ მოგცემთ სწორ ჩვენებას. განა, ბ-ნო ჩხიკვიშვილო, იმისთვის იარეთ კატორღებში, რომ ვერ ისწავლეთ, რომ როდესაც კაცს იჭერენ,—არ ვარგა მისი დაკითხვა; ეს თქვენ ვერ შეიგნეთ და მე ვამბობ—თქვენ ტყუილად იარეთ კატორღაში, რადგან თქვენ იმის ღირსი არ ყოფილხართ. და აი რადგან ასეთ პირობებში მოხდა დაკითხვა დაჭერის შიშის ქვეშ, მე გავკადნიერდი და იჭვი შევიტანე ბ-ნ ჩხიკვიშვილის კეთილსინდისიერებაში. მე ვწუხდი როცა ასე ვფიქრობდი, მაგრამ მე ხელთ მქონდა მეორე ფაქტი, რომ ჩხიკვიშვილის ბრძანებით გაჩხრიკეს ბინა დავითის შესახვევში. ამიტომ მე სოც.-დემ. ფრაქციას მივართვი განცხადება, რომელშიაც ვწერდი, რომ ეს მიმაჩნია ბინის გაჩხრეკად და საჭირო არის გამოძიება იმისა თუ ვინ ახდენს ამ საქმეს. შემდეგ მე გავიგე, რომ ეს ჩხიკვიშვილს მოუხდენია, რისთვის, ბატონო ჩხიკვიშვილო? თქვენ ქალაქის თავი ბრძანდებით და ვალდებული ხართ იმდენი იცოდეთ, რომ თუ გინდათ ბინის აღრიცხვაზე აღება, არ არის საჭირო ნივთების აწერა. უნდა იყოს უბრალო რიგიანი ადამიანი... (ნოე ხომერიკი: თქვენ რიგიანი ხართ?) თქვენ რიგიანობაზე ლაპარაკს თავი დაანებეთ, ბატონო ხომერიკო! თუ ჩხიკვიშვილს უნდოდა გაეგო, სად იყო ჩემი ბინა,—განა მე ამას ვმალავდი (არ ვიცოდი, თუ შენი ბინა იყო, უნდა დაიჯერო კაცო, რავქნა ხატზე დაგიფიცო?) მე რომ ხატი მწამდეს, დაგიჯერებდით, მაგრამ არ მწამს. თქვენ ხელმძღვანელობდით იმ სამარცხვინო საქმის შედგენას, რომელიც მთავრობის თავმჯდომარის მოადგილემ გამოაქვეყნა და რომლის შედგენის შემდეგ თქვენ დაუძახეთ ტელეფონით: „დაჭერა აღარ შეიძლება, ასეთი ჩვენება მოვგცესო". მთავრობის თავმჯდომარის მოადგილემ გულუბრყვილოთ განაცხადა, რომ განოვის ქუჩაზე მხოლოდ 2—3 კალათა იდო ნინიძესით. ეს არ არის მართალი. ამას დაამოწმებს ადმინისტრაციის ინსპექტორი ქარცივაძე რომელიც თავის მოვალეობას პირნათლად ასრულებდა და რომლის აგენტები, თუ გინახავთ პროჟექტორში,—სწორედ ისე, გადიოდნენ ბოძებზე, წყლისსადენ მილებზე და შემდეგ ფანჯრებიდან შევიდნენ ჩემ ბინაში. იქ იყო მხოლოდ ჩემი 2 შვილი, ერთი ავადმყოფი. როცა ეს აგენტები შეცვივდნენ ჩემს ბინაში, შეშინებული შვილი—გიმნაზიელი გამოიქცა აქ დამფუძნებელ კრებაში ჩემთან და მიამბო მომხდარი ამბავი. (ვ. ჯუღელი: ზამთარში ავადმყოფ ბავშვს კარგი მამა არ გადაიყვანდა). ვ. ნინიძე: არა, ბ-ნო ჯუღელო, კარგი მამა რას იზამს,—ეს მე უკეთ ვიცი, მაგრამ მე იძულებული ვიყავი გადმეყვანა ბავშვი ძველ ბინაზე,—მე მაიძულეს. მე არ მქონდა საშუალება [illegible] საგანგებო რაზმს; თქვენი ლოღიკა კი ამაშია, რომ თუ არ გაქვს ლონე, მკლავი,—არ უნდა დაიცვა შენი უფლება.

ამ შეგნებას მე ვებრძოდი მუდამ. ასეთი შეგნება სპარსული შეგნებაა: თუ ბევრი მოხელე ჰყავს, თუ ოსმალეთის ფაშა ან მინისტრი ხარ,—მაშინ მომხრეები ბევრი გყავს, უნდა გაბედო და იზრუნო ბინაზე. თუ ასეთები არა გყავს,—მაშინ უნდა გაჩერდე. ძნელია ამაზე ლაპარაკი; მაგრამ რაკი ამას შეეხეთ და ინებეთ ლაპარაკი,—მე უნდა მოგახსენოთ, რომ ხარბი არა ვარ, არც ბინებზე ვარ დახარბებული. ბინის შოვნა მინდოდა და არ მინდოდა სხვისი ოჯახის შეწუხება, როგორც ამას დაჩვეულია ბ-ნი ჩხიკვიშვილი; იმან არა ერთი ოჯახი გამოყარა და აატირა, რომ სხვისთვის მიეცა ბინა, მაგრამ მე მაქვს იმდენი შეგნება, რომ ამას არ ვიზამდი. (ვ. ჯუღელი: ვინმეს თუ აწიოკებდა ბ. ჩხიკვიშვილი, დეპუტატმა რათ არ ამოიღო ხმა?)

მე განვიზრახე ლეკრიანის ცარიელი ბინის დაჭერა. მთავრობას არ ჰქონდა კანონის ძალით უფლება თავის განკარგულებაში ბინა დაეტოვებინა. ასეთი კანონი არ არსებობს.

შემდეგ იცით, რა მოხდა? ათვალიერებს მთავრობის თავმჯდომარე ამ ბინას და ნახულობს, რომ ეს მისთვის გამოსადეგი არ არის. მე მქონდა ცნობა, რომ ეს ბინა უნდა მიეცათ მთავრობის თავმჯდომარის პირად მდივნისათვის გ. ცინცაძისათვის (ვ. ჯუღელი: ჩაასწარი, არა?) მე, ბატონო ჯუღელო, არ მრცხვენია, რომ ცინცაძისათვის დამესწრო. მე ჩემს ზნეობრივ მოვალეობად არ ვსთვლიდი ამისთვის ანგარიში გამეწია და ამიტომ გადავსწყვიტე იმ ბინის დაჭერა. (ვ. ჯუღელი: ქიაზიმ-ბეის?)

აქ ორატორი ეხება იმას, თუ როგორ დაიჭირა მან ბინა და დასძენს:

ბატონებო: მე მივიღე მილიციის უფროსისაგან ტელეფონოგრამა ორშაბათს, რომელშიც ეწერა, რომ მე მეძლეოდა წინადადება გავსულიყავი ბინიდან და ეს ბინა გადამეცა ქიაზიმ-ბეისთვის. (ჯუღელი: და თქვენ უთხარით, უსისხლოთ არ გავალთ!) საიდან იცით, ბატონო? თქვენ ნება არა გაქვთ იფიქროთ, რომ მე არ მქონდა შეგნება იმისა, რომ არ ვარგოდა ქიაზიმ ბეისთან დავა. ის წარმომადგენელი არის უცხო სახელმწიფოსი,—მე ამის შეგნება მაქვს. მაგრამ მე აღმაშფოთა იმ კილომ და ბრძანებამ, რომელიც მე მივიღე და რითაც წინადადება მეძლეოდა დაუყონებლივ დამეცალა ბინა. კანონების ძალით, ჩემთვის არ იყო სავალდებულო მილიციის უფროსის ბრძანების ასრულება. მე, ბატონო, ვფიქრობ, რომ ამით დავიცავი დეპუტატის ღირსება.—დეპუტატობა ჩემთვის არც ჯუღელს უბოძებია და არც სხვას ვისმეს. ხალხმა დამავალა, რომ დამეცვა ეს უფლებები.

იცით, მე რას მოველოდი? მე მოველოდი, რომ დამიძახებდა ან დამფუძნებელი კრების პრეზიდიუმი, ან მთავრობის თავმჯდომარე და მომელაპარაკებოდა ამის შესახებ. (ჯუღელი: მთავრობის თავმჯდომარეს რაღა უფლება აქვს დაგიძახოს?) ბ. ჯუღელი აქ ტყუილად თამაშობს რაღაც კომედიას. მთავრობის თავმჯდომარეს ეს უფლება აქვს იმიტომ რომ ის არის პარტიის თავმჯდომარე. მე ვარ ფრაქციის წევრი და თუ მთავრობის თავმჯდომარე დამავალებდა ამას მე ალბად უსიტყვოდ დავემორჩილებოდი. იმიტომ რომ მე არასოდეს არ გახლავართ ისეთი ხარბი, რომ ქიაზიმ ბეისთვის ბინა წამერთვა და ჩვენი მთავრობა უხერხულ მდგომარეობაში ჩამეყენებია. მე დარწმუნებული ვიყავი, რომ ეს გამოსწორდებოდა რიგიანი გზით. მაგრამ ეს არ მოხდა. მე მეგონა, რომ ბინა ჩემს განკარგულებაში დასტოვებს. ამ იმედით მე მოვედი სამშაბათს დამფ. კრების სხდომაზე. მაგრამ აქ მოვიდა ჩემი ბავშვი ატირებული და შემატყობინა, რომ ბინიდან გაგვყარესო, მე წაველი. მეისრეებმა, რომელნიც მე იქ დამხვდნენ აასრულეს ის, რაც მონდობილი ჰქონდათ და შემთხვევითი არ იყო ის, რომ კომისარი, რომელმაც არ აასრულა უკანონო ბრძანება, დღეს დაჭერილი არის. აი, რა უთხარი მე მილიციელს, როდესაც ოთახში შევედი: რომ მოსულხართ ჩემს ბინაზე—ამის უფლება არ გაქვთთქო. მე მოვითხოვე ორდერი, რომლის ძალითაც შემოვიდნენ ჩემს სახლში, მაგრამ ასეთი არ აღმოაჩნდათ. მე ვუთხარი,—მადლობა ღმერთს მე არ ვარ ლონიერი კაცი, უბრალო ვარ, თორემ რომ შემოდიხართ ვინ ხართთქო.

შეიძლება, ჯუღელმა დამცინოს, რა საჭირო იყო ამის თქმა გაველურებულ ხალხისთვის, რომელთაც ავადმყოფი ბავშვი არ დაინდეს და გარედ გამოაგდეს. მე გამოვიჩინე ეს გულუბრყვილობა და უთხარი—ამ საქციელისთვის თქვენ დაისჯებით თქო, იცით, რა მითხრეს მილიციელებმა?—დამფუძნებელი კრების წევრი ხართ და ასე ამბობთ; აი, კომისარი, რომელმაც არ აასრულა ბრძანება, დაიჭირეს: ჩვენც დაგვიჭერენ და რათ გინდათ ჩვენი ცოლშვილის ცოდვაო. ამას ველაპარაკებოდი ორ მილიციელს. სამი იქეთ ოთახში ყოფილიყო, და რომ გაიგონეს ეს ლაპარაკი, გამოვიდენ და მიბრძანეს იქეთ ოთახში გავსულიყავი. მე ვუთხარი,—რატომ ყვირით? მე იარაღი არა მაქვს, როგორც მხედავთ, ლონეც არა მაქვს. როცა ეს უთხარი,—დამიჭირეს, გადმიბრუნეს ხელები და მიმაწვინეს კედელზე. მე რამდენჯერმე გახლდით დაჭერილი და გადასახლებული, მაგრამ ასეთი სისაძაგლე ჩემ პიროვნების წინააღმდეგ არავის ჩაუდენია.

მე მოვითხოვ,—დამნაშავენი პასუხისგებაში იქნენ მიცემულნი.

(შემდეგი იქნება).

დეპეშები

(საქართველოს დეპეშათა სააგენტო)

რუსეთის დეპეშ. სააგენტო

(ბოლშევიკური)

4 იანვარი.

აზერბეიჯანში.

მოსკოვი. 3 იანვარს კასპიის ზღვის განთავისუფლებისა და მშრომელთა ძალთა უფლების აღდგენის აღსანიშნავად აზერბეიჯანის რევოლიუციონურმა კომიტეტმა კასპიის ფლოტს საპატიო დროშა გადასცა.

კულაკების წინააღმდეგ მებრძოლმა კომისიამ ინახულა ყაზახის მაზრის სოფლები და აუხსნა გლეხებს მნიშვნელობა კულაკების წინააღმდეგ ბრძოლისა.

ფრანგული ცნობები

საერთო განიარაღებისათვის.

ამერიკის გაზეთმა „[illegible]" დაიწყო კამპანია საერთო განიარაღების შესახებ. ყოველ შემთხვევაში დიდი სიფრთხილით უნდა მოეპყრონ ხმებს იმის შესახებ, თითქოს შეერთებული შტატების პრეზიდენტს განზრახვა აქვს მოიწვიოს საერთაშორისო კონფერენცია ამ საკითხის განსახილველათ.

ავსტრიის ეკონომიური კრიზისი.

ლონდონი. 3 იან. ავსტრიის კანცლერი სასურსათო და ფინანსთა მინისტრების თანხლებით ესტუმრა საფრანგეთის მისიას, რათა საელჩოსთვის დაეხატა ავსტრიის ეკონომიური კრიზისის მთელი სიმწვავე.

გერმანიის განიარაღება.

თანახმად მოკავშირე მთავრობებისადმი მარშალ ფოშის მიერ წარდგენილ მოხსენებისა, გერმანიას დროებითი ზავის შემდეგ მოკავშირეთათვის გადაუცია და გაუნადგურებია 41,000 ზარბაზანი და 16,000 ჰაეროპლანი. ყველა თავისი სუბმარინები და თითქმის მთელი თავისი სამხედრო ფლოტი.

ომის ეკონომიური შედეგები.

სტრასბურგის უნივერსიტეტის უფლების პროფესორი ერთ-ერთ წერილში სწერს: ომმა გააძლიერა საფრანგეთი. მან შეიძინა მისთვის საჭირო ქვა-ნახშირი და მოიცილა გერმანიის გავლენა თავის ტერიტორიაზე. მისი ახალშენები თავისუფალია უცხოეთის ვალებისაგან და ამ ჟამად ჩრდილო აფრიკა უფრო მეორე საფრანგეთს წარმოადგენს, ვიდრე ახალშენს.

გერმანიის მუქარა.

„პტი პარიზიენის" ცნობით გერმანიის დარჩენილ მუდმივ ჯარის მთავარ სარდალ გენ. ფონ-ზეკტს ახალ წლის გამო მიუმართავს თავის ჯარისკაცებისათვის მისალმებით, სადაც, სხვათა შორის, ნათქვამია, რომ ისინი იარაღით ხელში მზად უნდა იყვნენ მაშინ, როდესაც მოკავშირეები იხილავენ გერმანიის თხოვნას სამოქალაქო თავდაცვის ორგანიზაციათა დატოვების შესახებ. იგი აღნიშნავს, რომ რეინის იქითა მხარეზედ არსებობენ გამოუსწორებელი მილიტარისტები, მაგრამ ეს სიტყვები, რომლებიც კაიზერის სიტყვებს გვაგონებენ, ვერ შეაშფოთებენ მოკავშირეებს, რადგანაც გერმანიის ლაშქარი შემცირებულია 100,000 კაცამდე და არა სდგას არც მეცსა და არც სტრასბურგში,—და მოკავშირეებს კი უკავიათ კელნი, კობლენცი და მაინცი.

საქ. დეპ. სააგენტოს საინფორმაციო განყოფილება

ინგლისის პოლიტიკა.

ლონდონი. „ტაიმსი" სწერს: ლოიდ-ჯორჯის მიხვეულ-მოხვეულმა პოლიტიკამ ევროპაში და კერზონის ეგოისტურმა დიპლომატიამ აზიაში ხელი შეუწყო ანტანტის მოწინააღმდეგე ელემენტთა გაძლიერებას. მხოლოდ სამართლიანობისა და ყველა სახელმწიფოს კანონიერ მოთხოვნილებათა აღიარების პოლიტიკას შეუძლია მოსპოს ეს უთანხმოება და გაანადგუროს ბოლშევიზმი არა მარტო რუსეთში, არამედ—მთელ დედამიწის ზურგზე. ამგვარი პოლიტიკის განხორციელებაში ამერიკის პრეზიდენტიც იძულებული იქნება მონაწილეობა მიიღოს. „ტაიმსი" აღნიშნავს, რომ უცნაური ხელშეკრულება, რომელიც ლორდმა კერზონმა თავს მოახვია სპარსეთს, გახდა მიზეზი საფრანგეთისა და ინგლისის უთანხმოებისა და ერთა ლიგასაც ზიანი მიაყენა. ეს ხელშეკრულება სპარსეთს ფაქტიურად ხდის დიდი ბრიტანეთის ვასალად. აქედან ცხადია, თუ რით აიხსნება ის ფაქტი, რომ რუსი ბოლშევიკები სპარსელ პატრიოტების სიმპატიით სარგებლობენ.

ახალი ამბები

სათბობი მასალა. ქალაქის გამგეობის წევრმა ბესელიძემ დეკემბრის 31 სხდომაზე გააკეთა მოხსენება ქალაქის სათბობი მასალის მომარაგების შესახებ. მომხსენებელმა აღნიშნა ტყვიბულის ქვანახშირის მარაგის ნაკლულევანობა, რაც არის მიზეზი ქალაქის წყალსადენის მოქმედებისა და ტრამვაის მოძრაობის შემცირებისა. ბესელიძის მოხსენება მიიღეს ცნობად, ამასთანავე გამგეობამ მიანდო მასვე მოახსენოს საქმის ვითარება მთავრობის თავმჯდომარეს.

◆ მუშათა მაგიდა ამ დღეებში შეუდგება თფილისის იმ მუშათა და მოსამსახურეთა ახალ რეგისტრაციას, რომელნიც მუშათა მაგიდიდან იღებენ პურსა და სხვა სურსათ სანოვაგეს. თანახმად რეგისტრაციის ახალი წესისა დაწესებულებებმა და წარმოებებმა ყოველ მუშასა და მოსამსახურეზე უნდა წარმოადგინოს პირადული და ანბანზე დაწყობილი ბარათები, რომლებიც ეხლა იბეჭდება და ამ დღეებში დარიგდება შესავსებათ. ამ ახალი სისტემით მუშათა მაგიდას იმედი აქვს, რომ მოსპობს ყოველგვარ ბოროტ-მოქმედებას პურისა და სხვა სურსათ სანოვაგის მიღების დროს, რადგანაც პირადულ ბარათების არსებობის დროს შეუძლებელი იქნება ერთსა იმავე დროს სურსათ-სანოვაგის სხვადასხვა ადგილიდან მიღება.

◆ სახელმწიფო კონტროლი ფ. გოგიჩაიშვილი დაბრუნდა ევროპიდან და შეუდგა თანამდებობის ასრულებას. მთხოვნელებს იღებს ყოველ დღე 11—12 საათამდე.

◆ ოთხშაბათს, 5 იანვარს, ცენტრალური კომიტეტის ბინაზე, დილის 10 საათიდან დანიშნულია თფილისის სამაზრო კომიტეტის პრეზიდიუმის წევრთა კრება. წევრებს სთხოვენ აუცილებლათ დაესწრონ.

◆ ვეტერინარულ-სანიტარულმა განყოფილებამ სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორთა საბჭოს შუამდგომლობა გაუგზავნა ხელმოწერილი ვეტერინარულ კომიტეტის წევრების და თავმჯდომარის მიერ, ვეტერინარ-სანიტარულ განყოფილების გამგის მიერ და რესპუბლიკის ექიმ-ვეტერინართა პროფესიონალურ კავშირის თავმჯდომარის მიერ, შესახებ სავეტერინარო ფაკულტეტის დაარსებისა უნივერსიტეტთან.

◆ ხალამში. დამფუძნებელ კრების პრეზიდიუმმა შემდეგი დეპეშა მიიღო: ალავერდის ქარხნის მუშების საერთო კრებამ, მოისმინა რა მოხსენება მიმდინარე მომენტის შესახებ, დაადგინა მე-[illegible] ხალხის სუვერენულ [illegible]—დამფუძნებელ კრებას და ხალხის ნდობით აღჭურვილ დემოკრატიულ მთავრობას. მუშათა საერთო კრება, რომელიც ყოფილ ნეიტრალურ ზონის ფარგლებში შედგა, [illegible] სთვლის თავს, როგორც საქართველოს დემოკრატიის ოჯახის წევრი და აღუთქვამს მთავრობას დახმარებას როგორც გარეშე, ისე შინაურ მტრების წინააღმდეგ წარმოებულ ბრძოლაში.

დაბა ალავერდის მცხოვრებლები, რომლებიც შეადგენენ საქართველოში მცხოვრებ ბერძნების კოლონიას, იტყობინებიან: ბერძენთა კოლონიამ, რომელიც რამდენიმე საუკუნის განმავლობაში, საქართველოში სცხოვრობს, მოისმინა რა მოხსენება მიმდინარე მომენტის შესახებ დაადგინა: მომავალშიაც იმოქმედონ საქართველოს დემოკრატიასთან ერთად და სთხოვონ საქართველოს მთავრობას ჩასთვალოს ისინი რესპუბლიკის მოქალაქეებათ, დაიცვას ყაჩაღებისაგან და შემოსევისაგან, რომლის მსხვერპლიც იყო ბერძნული კოლონია ნეიტრალური ზონის არსებობის დროს. კოლონია იმედს გამოსთქვამს, რომ ახლო მომავალში საქართველოში წესიერება დამყარდება. მისალმება შემდეგი სიტყვებით თავდება: გაუმარჯოს დემოკრატიულ საქართველოს. (სდს).

◆ სახალხო გვარდიაში. შაბათს, 8 იანვარს, კულტურული მუშაობის გასაძლიერებლათ იქნება გამართული „სახალხო გვარდიის სახლში კ. კაუცკის სახელობაზე" დიდი საღამო ცეკვით. მონაწილეობას მიიღებს საგ. ბათ. და საინჟინერო გუნდის კულტ.-განმანათლებელი სექციის დრამ. დასი, აგრეთვე ალ. წუწუნავა, სერ. [illegible] და სხვა.

◆ ვეტერინარ-სანიტარულმა განყოფილებამ წარუდგინა მთავრობას ხარჯთ-აღრიცხვა შესაფერისი განმარტებით ვეტერინარულ ლაბორატორიის დამთავრების და მოწყობის, რომელიც იმყოფება ვაკეზედ. ხარჯი აღრიცხულია 18 მილ. მან.

◆ ღარიბ მოწაფეთა სასარგებლოთ. 8 იანვარს მეორე ქართულ კლუბში (პლეხანოვის პროსპ.) ვაჟთა მეორე გიმნაზიის ღარიბ მოწაფეთა სასარგებლოთ გაიმართება დიდი საღამო კაბარე, წარმოდგენა და ლატარია, დღის 12-დან 3 საათამდე გამართული იქნება ბავშვებისათვის შობის ხე გასართობებით და ცეკვა-თამაშით. ბილეთები გაიყიდება კლუბის კასაში.

◆ სექტანტების დეპეშა. მთავრობის თავმჯდომარემ შემდეგი დეპეშა მიიღო: საქართველოს სექტანტების ყრილობა შეუდგა რა სექტანტების სამხედრო ბეგარისაგან განთავისუფლების საკითხის განხილვას, მიესალმება რესპუბლიკის მთავრობას და გამოსთქვამს იმედს, რომ სინდისის თავისუფლება, რომელსაც ასე უხეშად სთელავდა რუსეთის თვითმპყრობელობა, საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკაში განხორციელებული იქნება, და რომ საკითხი სექტანტების სამხედრო სამსახურიდან განთავისუფლების შესახებ, სასურველად გადაწყდება.

კ რ ე ბ ე ბ ი.

დღეს, 5 იანვარს, ბიუროს ბინაზე, დილის 10 ს. დანიშნულია საქ. რესპ. მასწ. კავშირის საბჭოს სასწრაფო კრება.

პროვინციის ქრონიკა.

ს. ჯუმჯუათის მცხოვრებმა ზოსიმე ჯორბენაძემ შემოსწირა ადგილობრივ ბიბლიოთეკას 2,000 მ. თავისი შვილის ვალოდიას გარდაცვალების წლის თავის ხსოვნის აღსანიშნავათ, რისთვისაც გამგეობა ღრმად მადლობას უცხადებს.

გამგეობა.

საბჭოთა რუსეთი და ოსმალეთი

გაზ. „აშხატავორ"-ში დაბეჭდილია შემდეგი დოკუმენტი:

საბჭოთა რუსეთის ნარკომინდელს ჩიჩერინს.

ბ-ნო კომისარო! როგორც თქვენ უკვე უწყით, ოსმალეთის დიდ ნაციონალურ კრების მთავრობა თავს სთვლის ბუნებრივ მოკავშირეთ საბჭოთა რუსეთის იმდენათ, რამდენათაც ისინი ერთად აწარმოებენ ბრძოლას საერთო მტრის წინააღმდეგ და იცავენ ხალხთა განთავისუფლების პრინციპს დასავლეთის იმპერიალისტთა ოპოზიციისაგან. ამ მიზნით ოსმალეთმა, დაიჭირა რა კავშირი რუსეთთან, დანიშნა თავისი რწმუნებულები და აღჭურვა ისინი სათანადო ინსტრუქციებით ყველა იმ საკითხების მოსაწესრიგებლათ, რომლებიც რუსეთისა და ოსმალეთის ურთიერთობას და საზოგადოთ აღმოსავლეთის საკითხს შეეხებიან. ამ მოლაპარაკებათა დაწყების წინ ჩვენ მივიღეთ ნოტა საქართველოდან საზავო მოლაპარაკების დაწყების შესახებ. ამის გამო ჩვენ ვითხოვეთ საბჭოთა მთავრობის შეხედულება, რომ ამით გვეხელმძღვანელებია საქართველოსთან მოლაპარაკების დროს. 1920 წლის 22 ნოემბრიდან,—იმ დროიდან, როდესაც ჩვენ ნოტა გადავეცით ამხ. მდივანს, დღემდე ჩვენ არ მიგვიღია არავითარი პასუხი მოსკოვიდან და თფილისის მთავრობა დღემდე კიდევ ელის პასუხს თავის საზავო წინადადებაზე. გარდა ამისა, კარაბეკირის საშუალებით ჩვენ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქართველოს სოც.-დემ. მუშ. პარტიის ყველა ორგანიზაციებს.

ამხანაგებო!

პარტიის ცენტრალურ კომიტეტის დადგენილებით კვირას 16 იანვარს, შუადღის 12 საათზე ქ. თფილისში მოწვეულია პარტიული კონფერენცია. წარმომადგენელნი იქნებიან ყველა სამაზრო და შემდეგი ქალაქების კომიტეტები: თფილისის, ქუთაისის, ფოთის და ბათომის, ის ორგანიზაციები, რომელთა პარტიის წევრთა რიცხვი არის არა ნაკლებ სამი ათასისა, გზავნიან ორ დელეგატს და შემდეგ სრულ 1500 წევრზე დამატებით თითო დელეგატს. სამაზრო ორგანიზაციები, რომელთაც არა ჰყავთ 1500 წევრი, თითო დელეგატს მაინც გზავნიან.

დელეგატებს სამაზრო და ზემოთ მოხსენებული კომიტეტები ირჩევენ.

დღის წესრიგი: პარტიული და საკონსტიტუციო საკითხები.

გავაცნოთ ამხ. მდივანს ჩვენი შეხედულება სტამბოლიდან მიღებულ საზავო წინადადებების შესახებ, რომლებსაც ჩვენ გვიგზავნიდენ ინგლისელების ნებართვით.

ყველა ეს ფაქტები ნათლად მოწმობენ იმ გულწრფელობას, რომლითაც ჩვენს მთავრობას ჰსურს დაუახლოვდეს რუსეთს იმ მიზნით, რათა მჭიდრო გაერთიანებით დამხობილ იქნეს მსოფლიო იმპერიალიზმი, რასაც შეუძლია მისპოს თანამედროვე კაპიტალისტური რეჟიმი.

რათა ამ გზით ვიაროთ ბოლომდე,— ანგორის მთავრობას შესაძლებლობა უნდა ჰქონდეს ყოველ წუთში მისცეს საჭირო განმარტებანი, როგორც დიდ ნაციონალურ კრებას, ისე ოსმალეთის ხალხსაც რუსეთ-ოსმალეთის ურთიერთობის შესახებ,—განმარტებანი, რომლებიც საჭიროა ორ ხალხთა შორის საურთიერთო და გულწრფელ ნდობის შესაქმნელად; ეს გარემოება კი ყველაზე უფრო შეუწყობს ხელს ჩვენი მუშაობის სასურველათ დაბოლოვებას.

აი, რატომ ვფიქრობთ ჩვენ, რომ როდესაც თვითეულ შემთხვევაში ჩვენ ვეკითხებით მოსკოვის მთავრობას, ვერკვევით მის პოლიტიკაში,—ამით ჩვენ ხელს ვუწყობთ ჩვენ შორის არსებულ შეთანხმების განმტკიცებას.

კითხვები, რომლების შესახებ განმარტებების მიღებაც ჩვენ გვინდოდა, რაც შეიძლება, ჩქარა და რომელთა გადაწყვეტაზედაც დამოკიდებულია ის ინსტრუქციები, რომლებითაც აღიჭურვებიან ბაქოში მიმავალი ჩვენი წარმომადგენლები, შემდეგია:

როგორი პოლიტიკა უნდათ აწარმოონ მოსკოვში სომხეთის საკითხის შესახებ მას შემდეგ, რაც ერევანში საბჭოთა ძალა-უფლება გამოცხადდა? ამის შესახებ ჩვენ მოვალეთ ვრაცხთ ჩვენს თავს აღვნიშნოთ, რომ სომხეთ-ოსმალეთის ზავი ემყარება ხალხთა თვითგამორკვევის პრინციპზე და ჩვენ მოვინდომეთ ანექსია მოგვეხდინა მხოლოდ იმ ოლქებისა, რომლებშიც ოსმალები სცხოვრობენ და რომლებშიაც დაშნაკელები სიმხეცეს სჩადიოდენ, რაც თქვენ უკვე უწყით. ჩვენამდე აღწევენ ხმები, რომ სომხეთში რეჟიმის შეცვლის გამო (ცვლილება, რომელიც, უეჭველია, დროებითია) თქვენ გსურთ გადასინჯოთ ზემოხსენებული ხელშეკრულობა და დაუბრუნოთ სომხეთს თურქებით დასახლებული ოლქები; ეს იქნება შესავალი იმ ხოცვა-ჟლეტისა, რომელიც ახლო მომავალში მოელის ამ ოლქებში მობინადრე ოსმალო მცხოვრებთ.

ჩვენ მეგობრულად მოვითხოვეთ გაეცნოთ ჩვენთვის რუსეთის შეხედულება საქართველოს საკითხის შესახებ, მაგრამ დღემდე არავითარი პასუხი არ მიგვიღია. მეორე მხრივ ჩვენ გვესმის, რომ შესაძლებელია ომი დაიწყოს წითელ ჯარებსა და ქართველებს შორის. თუ ეს ცნობა მართალია, მაშინ მოსალოდნელ გაუგებრობათა გამოსარკვევათ ჩვენ გვინდა ვიცოდეთ თქვენი მთავრობის განზრახვები.

ინგლისი სტამბოლის მთავრობის საშუალებით ჩვენ გვათამაშებს, გვაძლევს ჩვენ დაუსრულებელ წინადადებებსა და ავანსებს; ჩვენ ანგარიშს უწევთ იმ შეთანხმებას, რომელიც გვინდა თქვენთან დავდოთ და დასახელებულ წინადადებებზე არავითარ პასუხს არ ვაძლევთ და ეს მაშინ, როდესაც მთელი ევროპის პრესა და ჩვენი აგენტები უკვე ლაპარაკობენ იმ შეთანხმებაზე, რომელიც დადებულია რუსეთსა და ინგლისს შორის,—შეთანხმებაზე, რომლის შესახებაც თემთა პალატაში დიდი კამათი იყო.

რომ შესაძლებლობა გვქონდეს დავამშვიდოთ ოსმალეთის საზოგადოებრივი აზრი, რომელიც მეტად შეწუხებულია ამ ხმებით,—ჩვენ დიდი მადლობელი ვიქნებოდით, რომ გაგვაცნობდეთ ამ შეთანხმების შინაარსსა და მნიშვნელობას.

სტამბოლში მყოფი ამერიკის უმაღლესი კომისარი ხშირად გზავნის ოსმალეთის პორტებში თავის აგენტებს, რომლებსაც ის ავალებს აღადგინონ ჩვენთან სავაჭრო დამოკიდებულება, რომელიც შეწყვეტილია მას შემდეგ, რაც შეერთებული შტატები ომში ჩაერივნენ.

ამას მეგობრულად გატყობინებთ და გაუწყებთ, რომ ჩვენ განზრახული გვაქვს აღვადგინოთ ამერიკასთან სავაჭრო დამოკიდებულება იმ პირობით, რომ მან იცნოს ანგორის მთავრობა და ანატოლიის ეკონომიური და პოლიტიკური დამოუკიდებლობა სწორეთ ისე, როგორც მოიქცა რუსეთის მთავრობა ინგლისის მიმართ.

ველით რა სასწრაფო პასუხს, გთხოვთ ბ-ნო კომისარო, მიიღოთ ჩვენი რწმუნება თქვენდამი ღრმა პატივისცემისა.

ნარკომინდელი **ახმედ მუხტარი.**

ყარსი, 15 დეკემბერი.

წყალი

ქალაქის გამგეობის დადგენილებით: ავჭალაში მთავარ მანქანის შეჩერების გამო ყოველ რაიონს წყალი მხოლოდ განსაზღვრულ საათებში მიეცემა:

1) დიდუბეს—ღამის 1 საათ. დილის 7 საათ.

2) კუკიას—დილის 7 საათ. დღის 1 საათ.

3) სომხის ბაზარს—დღის 1 საათ. საღამოს 7 საათ.

4) რიყეს—საღამოს 7 საათ. ღამის 1 საათ.

5) ველაბარსა და ნავთლუღს—ღამის 12 საათ. დილის 8 საათ.

6) რუსთაველის პროსპექტს და დავითის რაიონს დილის 8 საათ. საღამოს 5 საათამდე.

7) ვერასა, ახალშენსა და საბურთალოს—საღამოს 5 საათ. ღამის 12 საათ.

სახალხო გვარდიის კულტ.-განმანათლებელ სექციებს

მთავარი შტაბის კულტურულ განმანათლებელი სექცია გაუწყებთ, რომ იჩქაროთ სახალხო გვარდიის ისტორიული მასალების დამზადება და სასწრაფოთ გადმოგზავნოთ. ნაწილი მასალებისა ზოგიერთ რაიონებიდან მიღებულია, მხოლოდ კომისიის მუშაობას აფერხებს ზოგიერთი მასალების მიუღებლობა.

მთავარ შტაბის სექცია.

სავალდებულო დადგენილება

საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკის მთავრობის თავისუფალ მიწების იძულებით დათესვის შესახებ 1921 წლის გაზაფხულზე.

1920 წელში შემოდგომის ნათესის შემცირების გამო და მომავალში სურსათის კრიზისის თავიდან ასაცილებლად საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკის მთავრობა საჭიროდ სცნობს გამოსცეს შემდეგი დადგენილებანი:

1. ყველა თავისუფალი მიწა, როგორც სახელმწიფო, ისე კერძო მესაკუთრისა, რომელიც გამოსადეგია დასათესად გაზაფხულის პირნახულით აუცილებლივ უნდა დაითესოს 1921 წლისათვის.

2. მიწის მესაკუთრენი ვალდებულნი არიან დათესონ თავისი მიწები საკუთარი ძალით, ან გასცენ იჯარით.

3. თუ მესაკუთრენი რაიმე მიზეზის გამო არ დათესენ თავის მიწებს, იმ შემთხვევაში ადგილობრივ ერობათა დაწესებულებანი იჯარით გასცემენ აღნიშნულ მიწებს მსურველზე.

შენიშვნა: არ უნდა დაითესოს ის მინდვრები, რომლებიც ადგილობრივ პირობების მიხედვით მუდამ რჩებოდენ დაუთესავი, როგორც მაგალითად: სათიბები, რომელნიც აუცილებელ საჭიროებას წარმოადგენენ ადგილობრივ მეურნეობისათვის.

4. მთელი მოსავალი გაზაფხულის ნათესისა იჯარით გაცემულ მიწებიდან ერგება მოიჯარადრეს ერთი მეათედი გადარჩეული ხორბლის გარდა, რომელიც იჯარის სახით ეძლევა მიწის მესაკუთრეს.

5) ამ სავალდებულო დადგენილების სისრულეში მოყვანა ევალება: ა) საფონდო და კერძო მესაკუთრეთა მიწების შესახებ სამაზრო და სათემო ერობებს; ბ) დანარჩენ სახელმწიფო მიწების შესახებ—გადასახლების რაიონების უფროსებს, სახელმწიფო და ეროვნულ მამულების მოურავებს და აგრეთვე ტყის გამგებს.

6. გაზაფხულის პირნახულით დასათეს მიწების კერძო მესაკუთრენი, რომელთაც მიიღეს დათესვის ვალდებულება და არ შეასრულეს ერობისაგან დანიშნულ ვადაზე გარდა სამოქალაქო პასუხისმგებლობისა პირობების და სავალდებულო დადგენილების დარღვევისათვის დაისჯებიან თანახმად სასჯელთა დებულების 29 მუხლის, რომელსაც უსჯიან მომრიგებელი მოსამართლენი.

ეს სავალდებულო დადგენილება მიღებულია მთავრობის 1920 წ. 13 დეკემბრის სხდომაზე.

მიწათ-მოქმედების მინისტრი **ონიაშვილი.**

ი ნ ს ტ რ უ ქ ც ი ა.

(1920 წლის 13 დეკემბრის მთავრობის სავალდებულო დადგენილებით 1921 წლის გაზაფხულზე თავისუფალ მიწების იძულებით დათესვის შესახებ).

სავალდებულო დადგენილება ცარიელ მიწების აუცილებლად დათესვის შესახებ გამოწვეულია მიმდინარე წლის შემოდგომის პურეულობის სათესების შემცირებით და მიზნათ აქვს შესუსტოს სასურსათო კრიზისი მომავალ სამეურნეო წელს, რისთვისაც მომავალ გაზაფხულზე აუცილებლად უნდა დაითესოს ყველა თავისუფალი მიწა. ამიტომ მთავრობის ამ სავალდებულო დადგენილებას დროებითი ხასიათი აქვს და მიზნათ სრულებით არ ისახავს საადგილმამულო ურთიერთობის საზოგადოთ მოწესრიგებას.

ის პირნი და დაწესებულებანი, რომელთაც დაკისრებული აქვთ სავალდებულო დადგენილების ცხოვრებაში გატარება, უნდა ერიდონ სოფლის ეკონომიურ წყობილებაში ნაუცფათევად ძირითადი ცვლილების შეტანას, მაგრამ ამასთან ფხიზლათ უნდა ადევნონ თვალყური, რათა დაუთესავი დარჩეს მხოლოდ ის კულტურული მიწები, რომელიც საჭირო და აუცილებელია საძოვრებად და სათიბებად, ანდა დანიშნული არიან უფრო ძვირფასი მცენარეების მოსაშენებლად, როგორიც არის თამბაქო და სხვ. დანარჩენი მიწები აუცილებლად უნდა დაითესოს პურით, სიმინდით, ქერით და ბოსტნეულობით. სავალდებულო დადგენილების განხორციელების დროს სახელმძღვანელოდ მიღებულ უნდა იქმნეს შემდეგი:

1) საერთო ხელმძღვანელობა და კონტროლი ფონდისა და კერძო პირთა მიწების სავალდებულო დათესვის საქმეში ეკისრება სამაზრო ერობებს, ხოლო გამორკვევა ცარიელი მიწებისა, მათი განაწილება მოიჯარადრეთა შორის და მეთვალყურეობა იმისთვის, რომ მამულის პატრონებმა და მოიჯარადრეებმა დაკისრებული ვალდებულებანი შეასრულონ და აგრეთვე ღალის აღება მოსავლის ერთი მეათედის სახით ევალება წვრილ საერობო ერთეულებს, ხოლო სადაც ასეთები არ არსებობენ განსაკუთრებულ კომისიებს, რომელთაც ირჩევს სოფლის საზოგადოება და ამტკიცებს სამაზრო ერობა.

2) სავალდებულო დადგენილების და ამ ინსტრუქციის გამოქვეყნებისთანავე სამაზრო საერობო გამგეობამ წვრილ საერობო ერთეულთა შემწეობით და იქ კი, სადაც უკანასკნელი არ არიან განსაკუთრებულ კომისიის საშუალებით უნდა გამოარკვიოს: ა) სად და რამდენი ცარიელი (დაუთესავი) მიწაა, ბ) აქვს თუ არა მათ პატრონთ საკმაო თესლი, სამეურნეო იარაღი და მუშა-საქონელი.

3) სამაზრო საერობო გამგეობანი აწესებენ საბოლოო ვადას, რომლის განმავლობაში მიწების პატრონებმა განცხადება უნდა შეიტანონ სათემო ერობაში, ან სადაც ასეთი არ არის, განსაკუთრებულ კომისიებში იმის შესახებ—კისრულობენ თუ არა ისინი თავიანთი მიწების საკუთარის ძალით დათესვას. იმ პირთა მიწები, რომელნიც დანიშნულ ვადაში განცხადებას არ წარმოადგენენ გადადის ერობათა, ან კომისიების განკარგულებაში და იჯარით გაიცემა ამ უკანასკნელთა მიერ მსურველებზე.

4) სამაზრო საერობო გამგეობანი აწესებენ უკანასკნელ სავალდებულო ვადას, რომლის განმავლობაში მიწა დამუშავებული და სათესად დამზადებული უნდა იქნეს მესაკუთრეთა ან მოიჯარადრეთა მიერ. თუ ვადაში დაუთესავათ დარჩენილი მიწა მთლად ან ნაწილობრივ სათანადოთ დამუშავებული არ აღმოჩნდება და არც იქნება იმედი, რომ მიწის პატრონი ან მოიჯარადრე თვით შესძლებს მის დათესვას, ამ შემთხვევაში ასეთი მიწა გადაცემული იქნება სხვა პირზე.

შენიშვნა: ვადა განსაზღვრული უნდა იყოს იმ ანგარიშით, რომ თუ დაუთესავი მიწები ერობის განკარგულებაში გადავიდა, ამ უკანასკნელს საკმაო დრო უნდა ჰქონდეს ამ მიწების დასათესად.

5) სამაზრო საერობო გამგეობანი ეხმარებიან წვრილ საერობო ერთეულებს და განსაკუთრებულ კომისიებს მცხოვრებთა მიერ თესლისა და სამეურნეო იარაღების შეძენის საქმეში.

6) თუ გამოირკვა, რომ რომელიმე კუთხის ცარიელი მიწები არ შეიძლება დამუშავებულ იქმნას ადგილობრივ მცხოვრებთა მიერ, მაშინ სამაზრო ერობები სათემო ერობებთან და განსაკუთრებულ კომისიებთან ერთად ვალდებულნი არიან ან თვითონ დათესონ ეს მიწები, ან მოიწვიონ ცალკე მოიჯარადრენი და წვრილ მეურნეთა ჯგუფები რესპუბლიკის სხვა ადგილებიდან.

7) ყოველგვარ საჩივრებს თემებისა და განსაკუთრებულ კომისიების მოქმედების შესახებ იხილავს სამაზრო ერობის გამგეობა განცხადების შემდეგ არა უგვიანეს სამი დღისა და მათი დადგენილებანი საბოლოო გადაუწყვეტილებათ ითვლება.

8) სამაზრო და სათემო ერობანი ვალდებულნი არიან დამნაშავენი პასუხისგებაში მისცენ თანახმად 1920 წ. 13 დეკ. სავალდებულო დადგენილების მე-6 მუხლისა.

9) სამაზრო ერობათა გამგეობანი თვალ-ყურს ადევნებენ თემების ან მათ მაგიერ არსებულ საგანგებო კომისიების მიერ მოიჯარადრეთაგან ღალის შეგროვებას (მოსავლის $^{1}/_{10}$ ნაწილი).

10) თემები ან სადაც ისინი არ არსებობენ, საგანგებო კომისიები ფართოდ აცნობენ მცხოვრებლებს მთავრობის სავალდებულო დადგენილებას და ამ ინსტრუქციას. აგრეთვე ერობის მიერ დანიშნულ ვადებს, რომელიც მოყვანილია ამ ინსტრუქციით 3 და 4 მუხლებში.

11) თემები ან საგანგებო კომისიები: ა) არკვევენ გამოკითხვით, ან ადგილობრივი გაცნობით თავისუფალ მიწების რაოდენობას, რომელიც კი ზაფხულის სათესად არის გამოსადეგი და მათი დათესვა სოფლის მეურნეობაში არავითარ ზარალს არ მიაყენებს, ბ) ღებულობენ ცარიელ მიწების პატრონებისაგან განცხადებებს; თანახმანი არიან ისინი თითონ დაამუშაონ თავისუფალი მიწები თუ იჯარით გასცენ. გ) ღებულობენ მოიჯარადრეთაგან განცხადებებს და ანაწილებენ მათ შორის თავისუფალ ნაჭრებს. დ) ხელწერილს ართმევენ მესაკუთრეთ ან მოიჯარადრეებს იმის შესახებ, რომ ისინი ვალდებულნი არიან დანიშნულ ვადაზე დაიმუშაონ და დათესონ თავისუფალი მიწები. ე) თვალყურს ადევნებენ მესაკუთრეების და მოიჯარადრეების მიერ ნაკისრ ვალდებულებათა შესრულებას ვ) იჯარით აძლევენ სხვებზე იმ პირთა მიწებს, რომელთაც არ შეასრულეს ნაკისრი ვალდებულებანი. ზ) იჯარას აძლევინებენ სახელმწიფო მიწების მოიჯარადრეებს.

მიწათ-მოქმედების მინისტრი **დ. ონიაშვილი.**

ფრონტის დამხმარე მთავარ კომიტეტში

(სია შემოწირულ ნივთებისა და შემომწირველთა)

(გაგრძელება)

43) ექიმ ილია დიმიტრის ძე ბეგთაბეგოვისაგან 10,000 მ.; 44) საქართველოს აფთიაქართა კავშირის კოოპერატივის „ზაკო“-საგან 10,000 მ.; 45) თამარა და გიორგი კიკნაძისაგან 2,000 მ.; 46) ივანე კიკნაძისაგან 1,500 მან.; 47) ილია მიხეილის ძე საფაროვისაგან 1,500 მან.; 48) ბ. კ. ვიგმანისაგან 3,000 მან.; 49) იოსებ დავითის ძე ციციშვილისაგან 3,000 მან.; 50) გაზეთ „ერთობა“-საგან მანსვეტაშვილის ხელით 79,950 მან.; 51) ქვ. ალექსანდრეს ასული და ვას. დიმიტრ. ძე ლეონიძისაგან 2,000 მ.; 52) ბუდნიკისაგან 5,000 მ.; 53) გიორგი და ელენე ბაგრატიონ მუხრანსკისაგან 25,000 მ.; 54) ივანე კაკაბაძის ხელით სამტ. რკინის გზის რაიონულ გამგეობასთან არსებულ მეომართა დამხმარე კომიტეტის მიერ შეგროვილი 10,362 მან.; 55) ივანე მიხეილის ძე სუმბათაშვილისაგან ღებით ფულათ 30,000 მ.; 56) მარკი ისაის ძე დოლუხანოვისაგან 3,000 მან.; რუბენ თავდიშვილისაგან 25,000 მ.; 57) მ. მ. კაცისაგან 5,000 მ.; 58) ამხ. ზინგერისაგან 10,000 მ.; 59) ს. ბეზრუჩკოსაგან 25,000 მ.; სავაჭრო სახლი „ძმური საქმე“ ფულად—25000 მ.; 60) ისაკი მიხეილის ძე ბილანაშვილისაგან 30,000 მ.; 61) სავაჭრო სახლი სევანოვისაგან 10,000 მ.; 62) ალექსანდრე სვიმონის ძე ლორთქიფანიძისაგან 10,000 მან.; 63) ალექსანდრა მიხეილის ასული ვოლკოვისაგან 5,000 მან.; 64) იუსტიციის სამინისტროს საბუღალტერიო განყოფილებისაგან 176 მ.; 65) ბეგი-ალა მენტეშევისაგან 25,000 მ.; 66) უცნობისაგან 5,000 მ.; 67) ალექსანდრე სპირიდონის ძე ზედგინიძისაგან 100,000 მ.; 68) ძმათა მარუშოვებისაგან 6,000 მან.; 69) გაბრიელ ზაქარიას ძე ქვლივიძისაგან 5,000 მ.; 70) ლევან ალექსანდრეს ძე ისრალოვისაგან 10,000 მ.; 71) ძმათა ი. და შ. კაცისაგან 25,000 მ.; 72) ძმათა ი. და ე. ლომაძეებისაგან 50,000 მან.; 73) გიორგი გრიგოლის ძე შადინოვისაგან 50,000 მ.; 74) კოოპერატივ „მეურნე“-საგან ქ. ა. ნიორაძისაგან: ასანთი 100 კოლოფი, პაპიროსი 100 კოლოფი, კონვერტი და ქაღალდი 200 ცალი, ფანქარი 50 ცალი, ძაფი 40 შოლო, წიგნებ-კალენდარი 20, ლილა 5 კოლოფი, ღილები 220, კაკალი, თხილი და ჩირი 1 ფუთი, ჩოთქები 13, ხელის საპონი 25, სარეცხი 5 გირ.; 75) წინდების კომისიისაგან ნაყიდი და შეწირული წინდები 129 წყვილი, ნაბდის ჩექმები 6 წყვ.; 76) ბ. სიმონიანცისაგან ბაკლაჟკები 200, კოვზები 100, ფინჯანი 100; 77) საძ. რკინის გზის სასურსათო კომიტეტისაგან: ბამბაზია 200 არშ., საცვალი 50 წყვ., თბილი საცვალი 50 წყვ., თბილი საცვ. 25 წყვილი; 78) ქ. მაისურაძის ხელით თბილისის კოოპერატივისაგან: ფანელი 30 არშ., ძაფი 29 კოჭი; 79) თფილისის სასაკლაოსაგან: ძეხვი 5 ფუთი, საპონი 5 ფუთი; 80) აღერბეიჯანის ემიგრანტებისაგან (ფარის მეი ვექილოვის ხელით) 10,000 მანეთი).

(შემდეგი იქნება)

კომიტეტის სხდომა. კვირას, 2 იანვარს, სასახლეში ს. კორღოლიანის თავმჯდომარეობით შესდგა ფრონტის დამხმარე მთავარ კომიტეტის სხდომა, რომელსაც დაესწრნენ ყველა წევრნი. თავმჯდომარემ გაუთვალისწინა კრებას, თუ რა სახით უნდა აღმოეჩინოს დახმარება ფრონტს. განზრახულია სამგვარი დახმარება: 1) საცვალი, ხელთათმანი, წინდა, სპიჩკა, თუთუნი, წიგნი. 2) ფულით და 3) ბუნდოვანი სურათების ჩვენება. შემდეგ თავმჯდომარემ განუცხადა კრებას, რომ მის სახელზე შემოსულ განცხადებებიდან სჩანს რომ ბევრი ალაგი და სავაჭრო სამრეწველო სახლი გამორჩენიათ და ვერ შეუგროვებიათ ნივთები, 24 დეკემბერს. ამიტომ წინადადება მისცა ერთი დღე კიდევ მოგროვდეს ნივთები იმ ადგილებში, სადაც არ შეგროვილა შემოწირულება. კომიტეტმა ერთხმად დაადასტურა ეს წინადადება და სამშაბათს, 4 იანვრისათვის, დაინიშნა მეორედ ეტლებით ნივთების შეგროვება. კრებამ დაადასტურა აგრეთვე თავმჯდომარის წინადადება ცალკე კომისიის არჩევა, რომელიც სამრეწველო კომისიად იქნა აღიარებული. კრებაზე გამომუშავდა აგრეთვე პირობები ფონდის თავდაცვის კომიტეტთან დამოკიდებულებისა, რომელიც სამი დებულებისაგან შესდგება: 1) რაც კომიტეტის უნარით იქნება ნაშოვი, რჩება კომიტეტის ხელში. 2) რაც ფული შემოვა ფრონტის დამხმარე კომიტეტში რჩება კომიტეტის სახელზე და 3) თავდაცვის ფონდმა გახადოს კომიტეტი მონაწილედ თავის საშუალებისა და თანხებისა. თავდაცვის ფონდმა დღიდან გახსნისა უნდა აძლიოს ფრონტის დამხმარე კომიტეტს 10 პროცენტი შემოსავლიდან. კომიტეტის რწმუნებულების გაგზავნის შესახებ ბათომში, რომელნიც დაესწრებიან საჩუქრების დარიგების დროს ოლქში, გადაწყდა გაიგზავნოს სამი წარმომადგენელი.

ირლანდიის ქალ. კორკის მოურავი **მაკ სვინეი.**

სამშობლოს დამოუკიდებლობისათვის უდიდესი მებრძოლი მაკ სვინეი—ინგლისის მთავრობის მიერ დატუსაღებულ იქმნა. მან ამ უსამართლო დაპატიმრებას შიმშილით უპასუხა და შიმშილობის 76 დღეს, 1920 წ. ოქტომბრის 25-ს განუტევა თავისი ჭეშმარიტათ უკვდავი სული.

— ჩემი სიკვდილი მეტს გააკეთებს ირლანდიის თავისუფლებისათვის, ვიდრე ჩემი სატუსაღოდან განთავისუფლებაო, დაანუგეშა ამ უბადლო გმირმა ირლანდიისამ თავისი და და მეუღლე შიმშილობის მეოცდახუთე დღეს.

და მართლაც დღეს მთელი ირლანდია წარმოადგენს ბრძოლის ველს სანეტარო დამოუკიდებლობის მისახწევად ეს ბრძოლა რომ ირლანდიის გამარჯვებით დათავდება, ამის თავდებია მაკ სვინეის უმაგალითო გმირობა.

— ერი, რომლის შვილი სამშობლოს დამოუკიდებლობისათვის 76 დღეს იშიმშილებს, რათა თავისი სიკვდილით სძლიოს მტერს, მიზანს, ცხადია მიაღწევს.

ირლანდია ხატად ატარებს ამ ჟამად მაკ სვინეის სურათს და მისი მაგალითი მისაბაძ იდეალად გადაიქცა.

ხ. ა—ნი.

სახალხო გვარდიაში

საახალწლოთ სახალხო გვარდიის მთავარმა შტაბმა მიიღო მრავალი მილოცვები. სამწუხაროდ, მას არა აქვს საშუალება სათითაოდ გასცეს პასუხი. ამიტომ თქვენი გაზეთის საშუალებით გულწრფელ სალამს და მადლობას ვუძღვნით მომლოცველებს.

თავმჯდომარე **ვ. ჯუღელი.**

მთავარი შტაბის თავმჯდომარე ვ. ჯუღელმა შემდეგი დეპეშა გაუგზავნა:

1) მთავრობის თავმჯდომარეს: „თქვენ და მთელს მთავრობას გილოცავთ ახალ წელს. ღრმათ გვწამს, რომ მომავალ წელს თქვენი ხელმძღვანელობით ახალ ბრწყინვალე გამარჯვებებს მოვიპოვებთ“.

2) დამფუძნებელ კრების თავმჯდომარეს: „გილოცავთ ახალ წელს, გვწამს, რომ მომავალ წელს რესპუბლიკა მეტის სიმტკიცით და ენერგიით იბრძოლებს თავისუფლებისათვის და გაიმარჯვებს კიდეც“.

3) სამხედრო მინისტრს: „თქვენი სახით ვულოცავთ ახალ წელს რესპუბლიკის ლაშქარს. ვუსურვებთ მას სიმტკიცეს და გამარჯვებას“.

საქ. რკინის გზის დელეგატთა მესამე ყრილობა

(30 დეკემბრის სხდომა).

სამტრედიის რაიონი. გამგეობაში აღნიშნული იყო ის არევ-დარევა, რომელიც არსებობდა სამტრედიის კავშირში კავშირის დაარსებიდან და რომელსაც დიდი ანარქია შეჰქონდა კავშირის მუშაობაში. მიუხედავად ამ არევ-დარევისა, გამგეობამ შესძლო, ცენტრალური გამგეობის დახმარებით, შეეძინა ორკესტრი და დაეარსებია სცენის მოყვარეთა წრე. წარმოდგენების მართვა მიმდინარეობდა შესაძლებლობის ფარგლებში. დადგმული იყო სინემატოგრაფი, რომელიც ამუშავდა გაზაფხულზე.

მუშათა კლუბში გახსნილ იქნა იაფფასიანი საპარიკმახერო. მოწვეულ იქნენ მოწინავე ამხანაგები და წაკითხულ იქნა ლექციები. კულტურული მოთხოვნილების მხრივ ცენტრალური გამგეობა აკმაყოფილებდა საჭირო მოთხოვნილებებს. მოხსენებაში აღნიშნული იყო ის ანარქიული გამოსვლა, რომელსაც ადგილი ჰქონდა სამტრედიაში კ. შენგელიას მეთაურობით და რომელსაც მოყვა გამგეობის რეორგანიზაცია. მ გრამ ახლად არჩეული გამგეობაც ჩქარა დაიშალა იმავე ჯგუფების წყალობით.

ასე რომ, ეხლა სამტრედიის რაიონში არ არის გამგეობა მხოლოდ მის მაგივრად არის ბიურო.

მუშების ეკონომიური მდგომარეობა ძლიერ მძიმეა. უმაღლესი პირველ დაწყებით სასწავლებლის შენობა გვარდიის საჭიროებისათვის დაკავებულ იქნა და დღესაც არ არის განთავისუფლებული.

რომ მომავალში ნაყოფიერი იყოს მუშაობა, აუცილებელია ინსტრუქტორის დანიშვნა, რომლის სპეციალური მოვალეობა იქნება მუშა-მოსამსახურეთათვის წესდების გაცნობა-შესწავლა, რომ მომავალში აშორებულ იქნას ის მოვლენები, რასაც ადგილი ჰქონდა წარსულში სამტრედიაში. გაუმჯობესებულ უნდა იქნას მუშა-მოსამსახურეების ეკონომიური პირობები, რაც საშვალებას მისცემს მუშა-მოსამსახურეებს შრომის ნაყოფიერება აწიონ.

საჭიროა საღამოს კურსების მოწყობა წერა-კითხვის არა მცოდნეთათვის და საერთოდ ყველასათვის ლექციების და რეფერატების კითხვა.

ხაშურის რაიონის განახლებული გამგეობა შეუდგა მუშაობას 25 დეკემბერს 1919 წ. ხაშურის რაიონის პროფ. კავშირის ფარგლებში შედის შემდეგი სადგურები: გორი, წიფა, სურამი და ახალი დაბა. კავშირის წევრთა რიცხვი 1970 კაცამდეა. გამგეობის შემადგენლობაში შედის 9 წევრი. მთელი წლის განმავლობაში მოხდა 39 კრება. გამგეობამ თავის მუშაობის დასაწყისში დაარსა კომისიები და მათ შესაფერი ფუნქციები მიუჩინა. სულ არჩეულ იქნა 4 კომისია: საგამომძიებლო, ტეხნიკური, კულტურა-განათლების და სანიტარული. პროფესიონალური მუშაობა საშუალოდ მიმდინარეობდა.

თებერვლის უკანასკნელ რიცხვებში და მარტში ადგილი ჰქონდა გამოსვლებს ორჯერ. პირველ გამოსვლას ქონდა ეკონომიური საფუძველი. მეორე გაფიცვა 5 საათი გაგრძელდა.

კულტურა-განათლების საკითხში მუშაობა კარგათ მიმდინარეობდა. წლის დასაწყისში გახსნილი იქნა წიგნთსაცავ-სამკითხველო, შეძენილი იქნა პროექტორის აპარატი და უკანასკნელათ მოწესრიგებული იქნა მუსიკის და სცენის მოყვარეთა წრის საკითხი რეჟისორით და კაპელმეისტერით. ამასთანავე ეწყობა მომღერალთა გუნდი. მოწყობილი იქნა საღამოს კურსები, სადაც მსმენელების დიდი უმეტესობა მუშა-მოსამსახურეებია.

გორის რაიონი. გორის რკინის გზის მუშა-მოსამსახურეთა წარმომადგენელი მოახსენებს ყრილობას იმ დიდ ზარალს რომელიც რკინის გზელებმა განიცადეს მიწისძვრის დროს გორში. ის აღნიშნავს, რომ სიშორის გამო ხაშურის გამგეობა ვერ უწევს დახმარებას გორს, და ამიტომ მოითხოვს გორში დაარსდეს ქვერაიონი, რომელიც მე-7 რაიონს დაექვემდებარება. გარდა ამისა ის მოითხოვს: 1) რკინის გზის მუშა-მოსამსახურეთ აუნაზღაურდეს იმ ზარალის ნახევარი, რომელიც მათ მიწის ძვრამ მიაყენა 2) პირველ იანვრიდან გაიცეს გორს ორი დიდი ვაგონი სამოსწავლო საგნებით მოწყობილი, ვინაიდან რკინის გზელთა შვილები ვერ დადიან გორის სასწავლებელში, და დაუბრუნდეს ყოფილი მასწავლებელი, 3) მომავალ სამოსწავლო წლისთვის აშენდეს გორში სასწავლებლისათვის შესაფერი შენობა და დაარსდეს მუშა-მოსამსახურეთათვის სამკითხველო.

მთავარ სახელოსნოსა და დეპოს რაიონი. მე-8 რაიონში ითვლება 3000-მდე კავშირის წევრი. პირველ სექციით ითვლება მთავარი სახელოსნო, სადაც შედის 2149 წევრი, მეორე სექცია ითვლება დეპო და პარკი და მესამეთ მემანქანეების. სექციებისა და რაიონულ გამგეობის შორის შეთანხმებული მუშაობა სწარმოებს. მოსამსახურეების მიღება ხდება, უმთავრესად, კანდიდატების მიხედვით და თუ რომელიმე პირის მიღება რიგს გარეშე ხდება ამაზე არის განსაკუთრებული დადგენილება რაიონული გამგეობის. გამოსვლებს სამჯერ ქონდა ადგილი. ერთი იყო 60 პროც. მომატების გამო; მეორე პურის რაციონის ნახევარი გირვანქის შემცირებით და მესამე—ერთდროული დახმარების გარშემო. ამრიგათ, ეს გამოსვლები იყო ეკონომიური მიზეზებით გამოწვეული და არა პოლიტიკურით, როგორც ამას „კომუნისტი“ სწერდა. შემდეგ მომხსენებელი ამბობს, იმ ეკონომიურ გაჭირვებაზე, რასაც განიცდიან ხსენებული რაიონის მუშები. შემდეგ შეეხო გამგეობის მოქმედებას მოკლეთ თუ რამდენი კრება ჰქონია მას წელიწადში, რამდენი

საქმე გაურჩევია და რა გააკეთა კულტურულმა კომისიამ.

შორაპნის რაიონი. შორაპნის რაიონში კავშირის წევრთა რიცხვი 1300 კაცს აღემატება. არსებობს სამი სექცია: ექსპლოატაციის, წევისა და ლიანდაგის. კულტურულ დარგში კომისიამ გამგეობის დახმარებით გახსნა ორი უმაღლესი დაწყებითი რკ. გზის სასწავლებელი ზესტაფონში და შორაპანში, შენდება კლუბი, რომელიც ამ დღეებში დამთავრდება, არსებობს მომღერალთა გუნდი კავსაძის ხელმძღვანელობით, არის ორკესტრი, არსებობს ოთხი სამკითხველო და ერთი წიგნთსაცავი. შორაპანში სამღვდელოების წინადადებით გაუქმდა რკ. გზის ეკლესია და მის შენობაში მოთავსებულია ელექტრონის სადგური. მუშა-მოსამსახურეთათვის უკვე დამზადებულია 150 საჟენი შეშა, რომელიც ამ დღეებში დარიგდება, და კიდევ მზადდება. პურის დარიგების საქმე წესიერად არის დაყენებული, მოწოდეთა მატარებლების მიმოსვლა სასურველად მოეწყო. მუშა-მოსამსახურეთა შორის ბინის განაწილების საქმე თითქმის მომზადებულია. არავითარ გამოსვლებს ადგილი არ ჰქონია. იყო უკმაყოფილება სასურსათო მაღაზიის ყოფილი გამგის ჯანელიძის წინააღმდეგ, მაგრამ ის დათხოვნილ იქნა.

მე-7 რაიონული გამგეობა. ცენტრალურ გამგეობის დადგენილების თანახმად არჩეულ იქნა კავშირის მე 7 რაიონი, რომელიც დაყოფილ იქნა 6 სექციათ. არჩეულ იქნა სექციების გამგეობები და მათი შეერთებული სხდომიდან აირჩა რაიონული გამგეობა 9 კაცისაგან შემდგარი, ამავე სხდომაზე არჩეულ იქნა 3 კაცისაგან შემდგარი სარევიზიო კომისია. საავთმყოფოს ადმინისტრაციასა და სექციის შორის 1918 წლ. განმავლობაში უკმაყოფილება იყო, მაგრამ გამგეობის მიერ მიღებული ზომებით და ლ. ნ—ის დახმარებით ჩამოყალიბებული იქნა განსაკუთრებული ინსტრუქცია სექციას და ადმინისტრაციის შორის დამოუკიდებლობის განსაზღვრის. ლიანდაგის მუშებმა ხელოსნებმა და მოსამსახურეებმა, ყოფილი სექციის თავმჯდომარის აგიტაციით, დაადგინეს გამოყოფოდნენ მე 7 რაიონს და შეერთებოდნენ მე-8 რაიონს, მაგრამ ეს მოწესრიგებული იქნა და თავმჯდომარე ჩვანიშვილი გადაყვანილ იქნა სხვაგან. ამის შემდეგ სექციებსა და გამგეობას შორის შეთანხმებული მუშაობა წარმოებდა, გამოსვლებს ადგილი არ ქონდა. სექციის გამგეობის ახალი არჩევნები მხოლოდ საწვავის სადგურის მუშებში მოხდა. შემდეგ მომხსენებელი აღნიშნავს მუშათა ეკონომიურ მდგომარეობას, [illegible] და სხვა. კულტ.-განმანათლებელი კომისია, ცენტრალური გამგეობის კულტ. განმანათლებელ კომისიის დახმარებით აწყობდა ლექციებსა და მოხსენებებს, მართავდენ წარმოდგენებს, ავრცელებდა ჟურნალ გაზეთებს და მოაწყო სადამოს კურსები.

სამმართველოს რაიონი. ამ ჟამად არსებული რაიონული გამგეობა, სექციურ გამგეობათა შეერთებულ კრების მიერ არჩეულ იქნა ამა წლის 5 იანვარს. კავშირის წევრთა რიცხვი 1454 და გამგეობა შესდგება ცხრა წევრისაგან. მართალია, ყრილობის დადგენილებით უნდა ყოფილიყო სამი სექციური გამგეობა, მაგრამ ვინაიდან ეს არ შეიძლებოდა იმ პირობების გამო, რომელიც იქ არსებობს, არჩეულ იქნა 5 სექციური გამგეობა.

სამმართველოში არსებული ორი სექციური გამგეობა შესაფერ პასუხს აძლევდა ყველა იმ კითხვებს, რომელსაც ყოველდღიური ცხოვრება უყენებდა კავშირს როგორიც არის მაგ. მუშა-მოსამსახურეთა სამსახურში მიღება, გადაყენა, წარმატება და სხვ.

სამწუხაროდ, ცენტრალური გამგეობა ვერ სცემდა შესაფერ პასუხს იმ კითხვებს, რომელსაც ჩვენ ვუყენებდით მათ, და ზოგიერთი კითხვები დღესაც არ არის გადაჭრილი.

რაც შეეხება სასურსათო კომიტეტისა და სასწავლო ნაწილის მუშა-მოსამსახურეთა სექციურ გამგეობებს ამ ორი სექციის ბედი თავიდანვე ეჭვში გამოდგა. ეს მოსამსახურენი ითვლებიან კავშირის წევრებათ, არჩეული იქნა მათი სექციური გამგეობაც, მაგრამ როდესაც ჯერი მიდგა უფლება-მოვალეობაზე, მაშინ გამოირკვა, რომ არც სასურსათო კომიტეტს და არც სასწავლო კომიტეტს, როგორც ყრილობის მიერ არჩეულ უმაღლეს ორგანოებს კავშირისას, არ სურთ ამ სექციურ გამგეობებს ექნეს ის უფლებები, რაც აქვთ სხვა სექციებს. ამ ნიადაგზე ალაგი ჰქონდა დიდ უკმაყოფილებას და გაუგებრობას. სექციურმა გამგეობებმა მოითხოვეს მათ ქონოდათ ის უფლებები, რაც აქვთ სხვა კავშირის წევრებს. რაიონულმა გამგეობამ ამის შესახებ მიმართა ცენტრ. გამგეობას, რათა უკანასკნელს ეს განემარტა, და უკანასკნელ დროს ცენტ. გამგეობამ გვაცნობა, რომ ამ საკითხს ყრილობა გაარჩევსო. ალბათ, ეს საკითხი დაპირებისამებრ დაისმება აქ. დაუშვებელია, რომ ხალხი კავშირის წევრათ ითვლებოდეს და წევრის უფლებები არ ქონდეს.

შემდეგ მომხსენებელი ეხება სასურსათო კომიტეტს და ამბობს, რომ იქ არავითარი უფლებები თითქმის არ არსებობდა მუშა-მოსამსახურეებისათვის და ეს ყოვლად დაუშვებელია. გასული წლის ყრილობის დადგენილებებით კავშირის ორგანოში არჩეული პირის სამსახურიდან დათხოვნა არ უნდა მომხდარიყო ცენტრალური გამგეობის ნებადაურთველად, მაგრამ სასურსათო კომიტეტმა ეს დადგენილება არ მიიღო მხედველობაში და ასეთ შემთხვევას ადგილი ქონდა.

რაიონულ გამგეობას საკმაო დრო ეხარჯებოდა მოსამსახურეთა მიღების საქმეში. ამ საკითხში ბევრ გაუგებრობასაც ქონდა ადგილი. ადმინისტრაცია ცდილობდა ეს საქმე თავის ხელში ჩაეგდო და ამ მიზნით ის ხანდისხან აწარმოებდა კავშირის დაუკითხავად მოსამსახურის მიღებას.

გაერთიანების საქმე ვერ მიდის კარგათ. არ არის ცდა ამ საქმის უმტკივნეულოდ ჩატარების. რაიონული გამგეობა ყოველთვის ხელმძღვანელობდა, მოსამსახურეთა მიღების დროს იმით, რომ მას სახელმწიფოებრივი ენა სცოდნოდა. კულტურულ მუშაობას აწარმოებდა ცენტრი და ამიტომ გამგეობას ამ დარგში არაფერი ქონდა გასაკეთებელი. სამკითხველოს მოწყობა გვინდოდა რაიონისათვის, მაგრამ უბინობის გამო ვერ დავაარსეთ ის.

გასულ წელს ყრილობამ დაადგინა, რომ კატეგორიების გარეშე გამოყოფილი კანტორის მოხელენი თავიანთ უფლებებში ყოფილიყვნენ აღდგენილნი, მაგრამ ეს საქმე დღესაც მოუგვარებელია.

შემდეგ მომხსენებელი ეხება რაიონის გამგეობისა და ცენტრში გამგეობის შორის დამოკიდებულებას და ამბობს, რომ ცენტრ. გამგეობა ადმინისტრაციას მეტ ანგარიშს უწევს, ვინემ რაიონულ გამგეობასო.

ნავთლუღის რაიონი. ხსენებულ რაიონში ითვლება 1752 კავშირის წევრი. გამგეობა შესდგება ოთხი სექციისაგან—ექსპლოატაციის დარგში ორი და ლიანდაგის დაწევის თითო-თითო. რაიონული გამგეობა შესდგება 9 წევრისაგან. მომხსენებელი აღნიშნავს იმ ეკონომიურ გაჭირვებას, რომელსაც განიცდიან ამ რაიონის მუშები, განსაკუთრებით ნეიტრალურ ზონაში. კულტურული მუშაობა, ძალების არ ყოლის გამო, ვერ არის სასურველად დაყენებული. განზრახული იყო კლუბის აშენება, მაგრამ ვერ შევძელით. გვინდოდა გადაგვეკეთებია შენობა, მაგრამ ის შენობა მთავარ შტაბის განკარგულებაშია, და თუმცა შტაბი დაგვპირდა, მაგრამ ჯერ კიდევ არ გადმოუცია. კულტურული კომისია იწვევდა საზოგადო კრებებს, სადაც მოხსენებებს აკეთებენ მოწინავე ამხანაგები. შემდეგ მომხსენებელი აღნიშნავს, რომ ამ რაიონში არ არიან სასურველი მოსამსახურენი, რაც აიხსნება იმ გარემოებით, რომ ადმინისტრაციას ყველა დამნაშავე ამ რაიონში გადაყავს. ხსენებული რაიონი შუამდგომლობს ყრილობის წინაშე, რათა ნეიტრალური ზონა ცალკე რაიონათ იქნას გამოყოფილი, რომელსაც პირდაპირი კავშირი ექნება ცენტრთან. ამ შუამდგომლობას გამგეობა ასაბუთებს იმით, რომ გამგეობა ვერ უვლის ისეთ დიდ რაიონს, როგორიც არის ნავთლუღის. ამასთანავე ის შუამდგომლობს ყურადღება მიექცეს ხსენებულ რაიონის მატერიალურ მდგომარეობას.

ბორჯომის რაიონი. რაიონული გამგეობა შესდგება სამი სექციისაგან. მუშაობა სისტემატიურია. ბორჯომში არ არის სასწავლებელი და სურსათს ვერ ვღებულობთ თავის დროზე, ამის გამო უკმაყოფილებაა. განზრახულია კლუბის გახსნა, რისთვისაც მოითხოვენ ამხანაგებისაგან დახმარებას.

ს.-დ. პარტიაში

თბილისი. 22 დეკემბერს, შესდგა ნაძალადევის კლუბის შენობაში ამხ. მ. ძამანაშვილის თავმჯდომარეობით ს. ს.-დ. მ. პ. პირველ რაიონის წევრთა საზოგადო კრება. დღის წესრიგი იყო: 1) მომავალ რკინისგზელების ყრილობის დღის წესრიგში აღნიშნულ კითხვების განხილვა. 2 1-ლ რაიონიდან ყრილობაზე არჩეულ დელეგატებისათვის დირექტივების მიცემა.

კრებამ დასახელებულ კითხვების შესახებ დაავალა კოლექტივს შეიმუშაოს თავისი შეხედულება წინასწარ და გააცნოს იგი საზოგადო კრებას.

კრების დავალების სისრულეში მოსაყვანად 23 დეკემბერს, კოლექტივის წევრთა მორიგ კრებაზე მოწვეულ იქნენ მომხსენებლები ამხ. კ. გამაკიძე რკინ.-გზელების სასურს. კომიტეტიდან და ვ. სიხარულიძე ცენტრ. გამგეობიდან.

ორატორები აღნიშნავენ, რომ რკინის გზელების ყრილობაზე დელეგატების არჩევნები მიმდინარეობს ნორმალურად. მუშების დიდი ნაწილი ღებულობს არჩევნებში მონაწილეობას.

შემდეგ სასურს. კომიტეტიდან მოხსენებას აკეთებს ამხ. ვ. გამაკიძე—მოხსენების მოსმენის შემდეგ კრება ავალებს მომხსენებელს და აგრეთვე ამხ. ვ. სიხარულიძეს ცენტრ. გამგეობიდან გააკეთონ ფართო მოხსენება კოლექტივის შემდეგ კრებაზე, რომელზედაც მოწვეული იქნებიან თფილ. კვანძიდან. ყრილობაზე არჩეული დელეგატებიც. კოლექტივის წევრების და დელეგატების არაჩვეულებრივი კრება დაინიშნა 26 დეკემბრისთვის დილის 10 საათზე. ბოლოს ამხ. მ. ძამანაშვილი აცნობს კრებას დამფუძნებელ კრების სხდომაზე მოქალაქე ლორთქიფანიძის თავხედურ მოქმედებას, საკითხის შესახებ კრებას გამოაქვს რეზოლიუცია, რომელშიაც გამოსთქვამს თავის ღრმა გულის წყრომას და სასტიკ პროტესტს ასეთ დაუშვებელ გამოსვლის წინააღმდეგ.

მდივანი გ. ფუფხაძე.

მუშათა შორის

პროფ. კავშირთა სეკრეტარიატში.

პროფ. კავშირთა საბჭოს სეკრეტარიატის სხდომაზე დეკემბრის 30 განიხილეს შემდეგი საკითხები: 1) იმ საგნების სამაგიეროთ რომელსაც მომარაგების ფონდი აძლევა, პროცენტულათ გადიდებულ იქმნას ხელფასი, 2) მუშებისათვის შეღავათიან ტრამვაის ბილეთებისა და 3) პროფ. კავშირებსა და შრომის სამინისტროს ურთიერთ დამოკიდებულების შესახებ. პირველი საკითხის შესახებ საბჭოს სეკრეტარიატმა მიიღო რა მხედველობაში, რომ იმ პირთათვის, რომელნიც მუშათა მაგიდიდან პურითა და სხვა სურსათ სანოვაგით არ სარგებლობენ და სამაგიეროთ ხელფასის 25 პროც. იღებენ და რომ ეს 25 პროც. არ წარმოადგენს მათთვის საკმაო კომპენსაციას თანამედროვე სიძვირის გამო დაადგინა: აღძრას სატარიფო პალატის წინაშე შუამდგომლობა საკითხის განხილვის შესახებ ისე, რომ ჯილდო 25 პროც. გადიდებულ იქნეს ხელფასის 60 პროც.-მდის. ეს თანხა არ უნდა აღემატებოდეს 6,000 მანეთს თვეში. მეორე საკითხის შესახებ დაადგინეს, რომ ის 5,000 წიგნაკი ტრამვაის ბილეთებით, რომელთა ფასიც ნამდვილ ღირებულების 50 პროც. უდრის, დაანაწილონ პროფ. კავშირთა შორის იმ გვარათ, რომ პირველ რიგში შეღავათიანი ბილეთები დაურიგდეს იმ მუშებსა და მოსამსახურეებს, რომელთაც თავიანთ სახლიდან სამსახურის ადგილამდის ტრამვაის ორი სადგურის გავლა სჭირდებათ. მესამე საკითხის შესახებ სეკრეტარიატმა დაადგინა, რომ შრომის სამინისტროს მომართვებს პროფ. კავშირთა მიმართ ჰქონდეს მხოლოდ სურვილის გამოთქმის ხასიათი. (სდს).

პროვინციაში

მეაბრეშუმეობის გარშემო.

(მომარაგების სამინისტროს საყურადღებოდ).

სასოფლო მეურნეობის დარგში მეაბრეშუმეობას ერთი თვალსაჩინო ადგილი უჭირავს. სამწუხაროდ ჩვენში მეაბრეშუმეობას სათანადო ყურადღებას არ აქცევენ და ეს მაშინ, როდესაც აბრეშუმის პარკი ქვეყნის ეკონომიურ მდგომარეობის გამოკეთების მიზნით სახელმწიფოს მონოპოლიათ არის გამოცხადებული.

ამ წლის დასაწყისში ქუთაისში შემდგარ მეაბრეშუმეთა პირველ ყრილობაზე მთავრობის მთავარ რწმუნებულის მოხსენებიდან გამოირკვა, რომ მთავრობას მიღებული აქვს ზომები აბრეშუმის თესლის ადგილობრივად დამზადების შესახებ, თუ რამდენათ გამართლდა ეს ზომები, არ ვიცით, მაგრამ ის კი ცხადია, რომ მომავალი აბრეშუმის მოსავალი მეტად უნუგეშო მდგომარეობაშია, არ იქნა საჭირო ზომები მიღებული. საქმე იმაშია, რომ მეაბრეშუმეები მეტად უკმაყოფილონი არიან წარსული წლის პარკის მოსავლის ფასის დაწესებით, პარკის გაყიდვის დროს ყველა მეაბრეშუმეები წყევლა-კრულვით იხსენიებდენ იმ დღეს, „რა დღესაც აბრეშუმის ჭია დაისვეს“, ყველა იმას იმეორებდა, რომ „ბაღახისაგან დაწნილი ბაწრის ფასი მაინც ქონდესო“, ხოლო ეს ბაწარი მაშინ 10—12 ათასი მანეთი ფასობდა ფუთი პარკის მიმღებთა მტკიცება, რომ გაყიდვის შემდეგ კიდევ მიიღებთ პროცენტებსო, მეაბრეშუმეთ არც სჯეროდათ და არც დღეს სჯერათ. ამის დამამტკიცებელი საბუთი ისიც არის, რომ, როდესაც ლანჩხუთის რაიონის კოოპერატივთა კავშირის მიერ მიღებული პარკი მთავრობამ წაიღო, მაშინვე მოითხოვეს მეაბრეშუმეებმა დაპირებული პროცენტები, მაგრამ როდესაც გაიგეს, რომ დაპირებული პროც. მთავრობას ჯერ არ გადმოუცია დასარიგებლათ, რამოდენიმე მეაბრეშუმეებმა მიცემული ბარათები კავშირის მაგიდაზე დაყარეს გულმოსულებმა. ასეთი ბარათები ორმოცამდე ინახება დღეს ლანჩხუთის კოოპერატივთა კავშირში.

სოფლად მეაბრეშუმეებს მეტად ჯოჯოხეთურ პირობებში უხდებათ აბრეშუმის პარკის მოყვანა. საამისოთ დამზადებული არც შენობა აქვთ და არც მოწყობილება, აბრეშუმის ჭიას ათავსებენ საცხოვრებელ ბინებში და ამ დროს ოჯახი გარეთ ცის ქვეშ ბინადრობს. არ აქვთ არც თუთის ფურცელი საბრეშუმოთ მოშენებული და ფურცლისათვის იძულებულნი არიან ულრან ხეებზე იარონ და ისედაც ტოტებმა უკანასკნელი ტანთ სამოსი ხეებზე სიარულში ტოტებზე მიახიონ, ამ დროს ფუთდება თვითონ ხე და ამ ხეზე მირგული იზაბელას ვენახიც, ამიტომაც იძულებულია ის, რომ თუ პარკს კარგი ფასი არ ექნა მის მოყვანას ხელი არ მოკიდოს.

ხალხში უკვე ყრუ ხმებია, რომ პარკი დღეს საზღვარ გარეთ 100—120 ათასი მანეთი ფასობსო და სხვა... ყველა ეს გვაფიქრებინებს, რომ მომავალი პარკის მოსავალი მეტად უნუგეშო მდგომარეობაშია და ეს სახელმწიფოსთვის მეტად საზიანოა. ამას ეხლავე უნდა შველა. ჩვენის ფიქრით, დაუყონებლივ უნდა დარიგდეს დაპირებული პროცენტები დღევანდელ ბაზრის ფასობის კვალობაზე და გამოქვეყნდეს ცნობები, თუ რა მდგომარეობაშია მომავალი სალი თესლის შეძენის საქმე, მეაბრეშუმეთა გულის მომლბობი მალამო ეს არის და იმედია ყურადღებას მიაქცევს სასწრაფო ზომების მიღებით ამ საქმეს მომარაგების სამინისტრო.

მოკეთე.

ბიბლიოგრაფიული შენიშვნა

(კუზოვკოვი. „ქალაქების ფინანსები“. საქ. ქალაქთა კავშირის გამოცემა) ეს წიგნაკი მარტო ქალაქების ფინანსებს არ შეეხება. ავტორის აზრით „სახელმწიფოსა და ადგილობრივ თვითმართველობათა მიზნებს შორის არავითარი განსხვავება არ არსებობს, ამიტომ სახელმწიფოში და თვითმართველობაში გადასახადების პოლიტიკის პრინციპები ერთნაირი უნდა იყოს“ (გვ. 21). წიგნაკში განხილულია საერთოდ გადასახადების სისტემა დემოკრატიული თვალსაზრისით. პირველ თავში გარკვეულია ის მიზნები, რომელსაც უნდა ისახავდეს დემოკრატიული კანონმდებლობა გადასახადების სისტემის შემოღების დროს. ეს მიზნები ავტორს ამნაირად აქვს ჩამოყალიბებული: „დემოკრატიამ ისეთი სისტემა უნდა შემოიღოს, რომ გადასახადების ტვირთის უდიდესი ნაწილი, რამდენათაც ეს სახალხო მეურნეობის ინტერესებს არ ეწინააღმდეგება, შეძლებულ კლასებზე გადიტანოს. გარდა ამისა გადასახადების პოლიტიკამ კი არ უნდა შეაჩეროს, არამედ უნდა ხელი შეუწყოს სახალხო მეურნეობის განვითარებას“ (გვ. 6). შემდეგ თავში ავტორს განხილული აქვს დღეს არსებული გადასახადების სხვადასხვა ფორმები, რომლებსაც იგი კრიტიკის ქარცეცხლში ატარებს. შემოსავლიანი გადასახადი, სავაჭრო-სარეწაო გადასახადი, მიწის გადასახადი—ყველა ეს ფორმები, ავტორის აზრით, უსამართლო გადასახადია და ტვირთად აწვება [illegible] ღარიბ წრეებს. არა დემოკრატიულ [illegible] მიაჩნია ავტორს აგრეთვე ის გადასახადი რომელსაც ქალაქები აწესებენ თავის საწარმოთ დაწესებულებებზე,—ტრამვაიზე, წყალსადენზე, ელექტრონულ განათებაზე, სასაკლაოზე და სხ. ეს გადასახადი იგივე არაპირდაპირი გადასახადია, როგორც ამას ამტკიცებს ავტორი. მისი აზრით, ამ დაწესებულებათა მიზანი შემოსავლის გადიდება არ უნდა იყოს. საზარალოც რომ იყოს ეს გადასახადი ქალაქს მათგან მაინც დიდი არა-პირდაპირი სარგებლობა რჩება. დღესდღეობით თუ შეუძლებელია, რომ ეს დაწესებულებანი უფასოდ სწარმოებდენ, ის მაინც უეჭველია, რომ „საქალაქო თვითმართველობათა დაწესებულებების ექსპლოატაცია უნდა სწარმოებდეს თავისი ღირებულების პრინციპის მიხედვით.“ ქვემოთ ავტორი არკვევს იმ გადასახადებს, რომლებზედაც უნდა დაიყრდნოს დღევანდელი დემოკრატიული სახელმწიფო და თვითმართველობა. დემოკრატიისათვის, ჩვენი ავტორის აზრით მისაღებია შემდეგი ფორმები გადასახადისა: 1) პროგრესიული შემოსავალზე გაწერილი; 2) პროგრესიული ქონებაზე გაწერილი; 3) მემკვიდრეობაზე გაწერილი გადასახადი; 4) საადგილ მამულო რენტის დაბეგვრა; 5) შემოსავლის დაუმსახურებელი ზრდის დაბეგვრა; 6) გადამხდელის საერთო ქონების ზრდის დაბეგვრა; 7) გადასახადი ფუფუნების საგნებზე.

წიგნაკი სუფთად არის გამოცემული თარგმანი მარტივის და მისაწდომის ენით არის. ფასი ეხლანდელ კვალობაზე იაფია (60 მ.) ნ.

მამულისათვის თავდადებულთა სახსოვარი*)

სია მოკლულ და უკვალოდ დაკარგულთა ჯარის კაცთა 1917 წლის 1 ოქტომბრის შემდეგ.

(შემდეგი)

41. ვადაჭკორია ილიკო, (28 თებ. 1919 წ. სიმ. კაია დიბზე).
42. თალაკვაძე არკადი, (15 მაისს 1918 წ. ნასაკირალზე).
43. ნაცვალაძე გიორგი.
44. დონაძე ივანე, (13 ივლისს—ლეჩხუმში).
45. ნაროშვილი დიმიტრი, (შავ. ზღვ. 3/1 ს. ნაბადაში).

5 პოლკი.

46. ვაცაძე სემენი, (13 ივნ. 1918 წ. სანდართან).
47. კობახიძე ნესტორი.
48. კალავაშილი სერგეი.
49. კობახიძე ისიდორე, (1 ივლისს ხრამის ხიდთან).
50. ქალაშვილი სერგეი, (1 ივლისს ხრამის ხიდთან).
51. ხოჯიშვილი ივანე, (1 ივლისს ახბულაღში).
52. მალაციძე ალექსი.

მე 5 პოლკის ჯარისკაცები დახოცილები სომხების ომში 10 დეკემბრიდან 18 წ.—11 იანვრამდის 1919 წ.

53. თიზელაშვილი თევდორე.
54. ქახნიაშვილი ლევანი.
55. ბაბლიძე იასონი.
56. შათირიშვილი ლევანი.
57. დარბაისელი კონსტანტინე.
58. დარბაისელი გიორგი.
59. შათირიშვილი შაქრო.
60. მაზიაშვილი არჩილი.
61. ჩალსიძე არჩილ.
62. შოშიაშვილი ადამი.
63. ციკლაური შაქრო.
64. არმაზაშვილი ნიკოლა.
65. დათანიძე შალვა.
66. შაუშაშვილი ფილიპე.
67. სირბილაშვილი ეფრემ.
68. კაკიშვილი რევაზი.
69. თოთლაძე გიორგი.

6 პოლკი.

70. რაზმაძე იოსები, (11 თებერვალს 1919 წ.).
71. ლაღიაძე მიხეილი, (11 თებერვალს 1919 წ.).
72. იმერლიშვილი დავითი, (11 თებერვალს 1919 წ.).
73. გიორგაძე გიორგი, (11 თებერვალს 1919 წ.).
74. მჭედლიშვილი არჩილი, (11 თებერვალს 1919 წ.).
75. ნინიაშვილი რომანი, (11 თებერვალს 1919 წ.).
76. ობლიაშვილი გიორგი, (11 თებერვალს 19 9 წ.).

6 პოლკი. სომხებთან ბრძოლაში დ. ხადახლოსთან 22 დეკემ. 18 წ.

77. კოხრაიძე ილია.
78. მირიანაშვილი გიორგი.
79. ცქვიტიშვილი ფიროზა.
80. მგებრიშვილი ალექსი.
81. კაკაშვილი დავითი.
82. მეკაური მიხეილი.
83. ჯამასპიშვილი სოსო.
84. მამათავრიშვილი დათა.
85. კუპრაშვილი გიორგი.
86. ლისხიშვილი არკადი.
87. ჯაფარიძე გრიგოლი.
88. ჩარბაძე სიმონი.

[illegible] სომხებთან ბრძოლაში [illegible] ხაზთან 11/11—18 წ.

89. [illegible] მიხეილი.
90. [illegible] ზაქარია.
91. [illegible] გიორგი.
92. ამულაძე ზაქარია.
93. გველუკაშვილი ნიკოლოზ.
94. ხოტელაშვილი ივანე.
95. კვარელაშვილი ვასო.
96. ციკლაური გიორგი.

(შემდეგი იქნება)

*) იხ. „ერთ.“ № 1.

რედაქტორი ლევან წითაძე.

განცხადებანი

ქირურგიული და ქალთა სნეულებების
სამკურნალო
სამშობიარო განყოფილებით ექიმის
ბოკერიასი
პლეხანოვის (მიხეილის) პროსპ. № 141, პროექტორ „აპოლოს“ მახლობლად ტელეფ. № 5—97 დასაწოლი ავათმყოფებს და ფეხმძიმე ქალებს იღებენ ყოველ დროს სრული პანსიონით. (28—იანვ.

ექიმი
ბ. გ. მეგრაბიანცი
შინაგანი ავადმყოფობა—პლეჭი და გულისა. იღებს ახალ რენტგენ-ელექტრო კაბინეთში. გამოკვლევა და წამლობა სხივებით. ბებუთოვის ქ. № 23, ტელეფ. 7—92, მიღება ყოველ დღე 9—12 ს. და საღამოს 6—8 საათამდე. 28 იანვ.

ოთხი კლას[illegible]
მოწმობაზე მოსამზადებლად
ვადგენ დილის და საღამოს ჯგუფებს. ჩაწერა 9—12 ს. 4—6 ს. პლეხანოვის და ალექსის ქუჩის კუთხე 25/5, მაჩაიძის ბინა. (4209—5—4)

კბილის ექიმი
ე. ტ. ლორის-მელიქოვი ჯიბლაძისა
ღებულობს კბილის ტკივილით ავადმყოფებს საღამოს 4—6 საათამდე, ანასტასიევის ქუჩა № 13, ტელეფონი 3—63

ექიმი
პ. ი. ქალანდაძე
ღებულობს შინაგანი ავათმყოფებით დილის 8—12 საათამდე, ვენერიული, სიფილისით (წამ. „606“ და „914“), შარდის და საშარდის ავათ. 5—7 საათ. საღამ. გუნიბის ქ. № 6, მიხაკოვის ქ. დასაწყისი, ზემელის აფთიაქიდან ახლოს. ტელეფონი 18—95. (7—იანვ.

მ. ზ. ბარათაშვილი
სპეციალურად კანისა და ვენერიულ სნეულება (სიფილისი „606“ და „914“ შეშხაპუნება). მიღება: დილით 8—9 საათ. საღ. 5—7 საათ. ქალები 2—3 ს. ხრამის ქ. № 9, ვაგზლის ქუჩის კუთხე [illegible] ღარიბები უფასოთ. (29—იანვ.

ექიმი **მ. ა. შაშიაშვილი**
სპეციალურად სიფილისი და მისი შედეგები (შეშხაპუნება „606“ და „914“) ვენერიული (ტრიპერი) და საშარდე ორგანოების სნეულებანი. ავადმყოფების მიღება ყოველ დღე დილის 8—11 და საღამოს 5—8 საათამდე. ქალები 4—5 ს. კვირაობით მხოლოდ დილით. [illegible] ქ. № 31. (7 იანვ.)

ექიმი
ა. ლევენშტეინი
შინაგანი და ნერვიული ავადმყოფობანი (სპეც. ფილტვების, გულის და კუჭ-ნაწლავების ავადმყ.) რენტგენი და ელექტრონული კაბინეტი. კრილოვის ქ. სახ. № 5, გოლოვინისა, ბინა № 3, მიღება დილის 11—12 საათ. და საღ. 4—7 საათ. ტელეფონი 12—66. 12—იანვ.

სამკურნალო
ელექტრონის, რენტგენის და სინათლის
მიხეილ გედევანიშვილისა
დილიდან 12—2 საათ., საღ. 6—8 საათ. არის საწოლები. ვორონცოვის ქ., 33. ტელეფ. 7—91 (1—იანვ).

ექიმი **ა. დ. ბაბელი**
სპეციალურად: სიფილისი (შეშხაპუნება „606“ და „914“) ვენერიული და კანის სნეულებანი. ავათმყოფების მიღება ყოველ დღე დილის 9—11 ს. და საღ. 5—7 ს. მისამართი: მიხეილის პრ. № 116, სასტუმრო „ნიკო“ პირდაპირ. ტელეფონი 14—28. 3 იანვ.

ექიმი
ნ. ა. არუთინოვი
სპეციალურად სიფილისი (606 და 914) კანის ვენერიული (ტრიპერი), სქესობრივი უძლურობა წყალკურნება (საშარდე ბილის). ახალი-ბებუთოვის ქ. № 5. სახელმწ. ბანკის უკან, პეტრე დიდის ქ. [illegible] მიღება დილის 10—11 საღ. 5—7 საათამდე. 15—იანვ.

კბილის ექიმი.
ნიკოლოზ თეიმურაზის ძე
ხ ო რ ა ვ ა
იღებს კბილით ავადმყოფებს ყოველ დღე გარდა კვირა უქმე დღეებისა დილის 10—2 საათამდე, საღამოობით 4—7 საათამდე. ვერის დაღმართი ([illegible] კუთხეზე) სახლი № 1. მელიქ-აზარიანცისა, ბინ. № 20. (5 იანვ.)

განათლების სამინისტროს გამგებლობაში მყოფი
ქ ა რ თ უ ლ ი
ბუხჰალტერიის კურსები
ტ. მ. ფილოიანისა
მოთავსებულია მიხეილის პროსპ., № 24. ნახვა შეიძლება დილის 10—12 ს. და საღ. 4—6 საათ. (20—5—1)

გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა
10 იანვარს 12 საათზე მიწად-მოქმედების სამინისტროს
წყალთა განყოფილებაში
მოხდება შეჯიბრება მიწის სამუშაოების, 1500 კუბ. საჟ. იჯარით [illegible] ბისა თანახმად მოსარწყავ სისტემის პროექტისა ყარაიზის [illegible] მამულის მე-2 განყოფილებაში. ვადა სამუშაოების გათავებისა არის 15 მარტი 1921 წელი.
იმ პირებმა ვისაც სურს მიიღონ მონაწილეობა შეჯიბრებაში უნდა შემოიტანონ წერილობითი განცხადება არა უგვიანეს 10 იანვრისა 12 საათამდე ფასების აღნიშვნით და 20.000 მანეთი საწინდრის სახით, რომელიც შემდეგ გადირიცხება ძირითად საწინდრათ.
პროექტი და პირობები შეიძლება განხილულ იქნას წყალთა განყოფილების კანცელარიაში (ევანგულოვის ქუჩა, მთავრობის სახლი) 9—3 საათამდე გარდა უქმე დღეებისა. (44—2—1)